

Analiza sadržaja hrvatskih novina i portala: govor mržnje i diskriminacija

Ludban, Helena

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:037688>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU
ODSJEK ZA KULTURU, MEDIJE I MENADŽMENT
SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ MEDIJSKA KULTURA

HELENA LUDBAN

**ANALIZA SADRŽAJA HRVATSKIH NOVINA I
PORTALA:
GOVOR MRŽNJE I DISKRIMINACIJA**

ZAVRŠNI RAD

MENTOR:
IVICA ŠOLA

OSIJEK, 2019.

SAŽETAK

U ovome radu analiziraju se novinski članci i fotografije iz sedam hrvatskih novina, točnije portala na temelju govora mržnje i diskriminacije. Nakon iznošenja cilja analize medijskog sadržaja i metodologije rad se bavi definiranjem ključnih pojmova te se navode razlike između slobode izražavanja i govora mržnje, stereotipa, predrasuda i diskriminacije. Nadalje, kako se analizira medijski sadržaj, koji ako imaju segmente govora mržnje ili diskriminacije, krši osnovna ljudska prava kao i Kodeks časti hrvatskih novinara. Važno je navesti koja su to ljudska prava i koja načela se krše promicanjem govora mržnje ili diskriminacije. Također se analizira u kolikoj mjeri mediji izvještavaju o situacijama u kojima se krši navedeno. Neizostavno je u radu za spomenuti koliku uloga mediji danas imaju u oblikovanju javnog mnijenja te naglasiti kako svaka napisana riječ može imati posljedice, pozitivne ili negativne.

KLJUČNI POJMOVI: mediji; hrvatske novine; hrvatski portali; govor mržnje; diskriminacija; ljudska prava; kodeks časti

SUMMARY

In this final thesis newspaper articles and photographs from seven Croatian national newspaper agencies are analyzed, more specifically from articles on the basis of hate speech and discrimination. After carrying out the goal of analysis of media content and methodology, the thesis continues on with defining the key terms and differences between free speech and hate speech, stereotypes, prejudices and discrimination. Further on, as the media content is analyzed, which if it has segments of hate speech or discrimination, violates fundamental human rights as well as the Croatian journalist Codex of honor. It is of utmost importance to cite which rights are being infringed upon by promoting hate speech or discrimination. In addition, it is analyzed in what amount news articles report concerning situations in which the formerly stated is violated. In today's day and age, it is infallible to point out how large an influence media has in shaping public relations and how every word can have consequences, positive or negative.

KEY TERMS: media; Croatian newspapers; Croatian news portals; hate speech; discrimination; human rights, codex of honor

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. CILJ ANALIZE MEDIJSKOG SADRŽAJA	4
3. METODOLOGIJA	4
4. SLOBODA IZRAŽAVANJA I GOVOR MRŽNJE	5
4.1. SLOBODA IZRAŽAVANJA.....	5
4.2. GOVOR MRŽNJE.....	6
4.2.1. RAZVOJ GOVORA MRŽNJE U HRVATSKOJ.....	7
4.2.2. REAKCIJA NA GOVOR MRŽNJE U MEDIJIMA.....	8
5. STEREOTIPI, PREDRASUDE, DISKRIMINACIJA	8
5.1. STEREOTIPI.....	8
5.2. PREDRASUDE.....	9
5.3. DISKRIMINACIJA.....	10
6. NOVINARSTVO I LJUDSKA PRAVA	11
7. KODEKS ČASTI HRVATSKIH NOVINA	11
7.1. KRŠENJE KODEKSA: GOVOR MRŽNJE I DISKRIMINACIJA.....	12
8. ULOGA MEDIJA U OBLIKOVANJU JAVNOG MNIJENJA	13
9. ANALIZA MEDIJSKIH SADRŽAJA: GOVOR MRŽNJE I DISKRIMINACIJA, STEREOTIPI, PREDRASUDE	14
9.1. VEČERNJI LIST.....	15
9.1.1. TEKSTUALNA ANALIZA	15
9.1.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA	19
9.2. JUTARNJI LIST.....	20
9.2.1. TEKSTUALNA ANALIZA	20
9.2.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA	24
9.3. 24 SATA	26
9.3.1. TEKSTUALNA ANALIZA	26
9.3.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA	30
9.4. NET.HR	31
9.4.1. TEKSTUALNA ANALIZA	31
9.4.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA	35
9.5. NACIONAL	36
9.5.1. TEKSTUALNA ANALIZA	36
9.5.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA	40
9.6. TPORTAL.....	41
9.6.1. TEKSTUALNA ANALIZA	41
9.6.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA	44
9.7. INDEX.....	46
9.7.1. TEKSTUALNA ANALIZA	46
9.7.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA	50
10. ZAKLJUČAK	51
11. LITERATURA	52
12. PRILOZI-POPIS SLIKA	53

1. UVOD

U ovome će se završnom radu govoriti o diskriminaciji i govoru mržnje u hrvatskim novinama i portalima te će se u narednim poglavljima raspravljati krše li hrvatske novine temeljna ljudska prava i Kodeks časti hrvatskih novinara vezano uz tematiku i u kojoj mjeri, hrvatski mediji, primjerima pokazuju kršenje istih. Za analizu medijskog sadržaja uzete su troje dnevne novine Večernji List, Jutarnji List, 24sata, koje su ujedno i portali. Jedne tjedne novine Nacional, koji je također portal i tri portala Net.hr, Tportal.hr i Index.hr. Kroz rad će se prvenstveno objasniti dva ključna pojma, a to su govor mržnje i diskriminacija te navesti osnovne razlike između istih. Neizostavno za spomenuti je kako su mediji prisutni u svakom segmentu čovjekova života te je prisutno sve više negativnih učinaka i prizvuka od istih. Ako se u novinskom članku ne može pronaći bilo kakva odrednica govora mržnje i diskriminacije zasigurno takve segmente pronalazimo u podnožju svakog članka gdje različite individue ostavljaju vlastita mišljenja. Važno za napomenuti je da treba znati granicu između slobode izražavanja mišljenja i govora mržnje, stereotipa, predrasuda i diskriminacije.

2. CILJ ANALIZE MEDIJSKOG SADRŽAJA

Cilj ovoga završnog rada i analize medijskog sadržaja kroz govor mržnje i diskriminaciju je utvrditi koriste li novine i portali iste te ako da koliko često se može vidjeti primjer očitog govora mržnje i diskriminacije prema određenoj osobi ili skupini. Također je važno za napomenuti da će se u ovom završnom radu analizirati i koliko često se može vidjeti primjer članka o problemima govora mržnje, diskriminacije, predrasuda, stereotipa koji su uvelike obilježili 2018. godinu koja je upravo okarakterizirana navedenim problemima. Sekundarni cilj ovog završnog rada je analiza fotografija koje se nalaze u novinama, to jest, portalima koji su odabrani za analizu u ovome završnom radu, a tiču se navedene tematike. Analizom fotografija želi se uvidjeti promiču li one, na koji način i koliko, segmente govora mržnje i diskriminacije.

3. METODOLOGIJA

Kako je već navedeno, u ovom završnom radu analiziraju se članci iz sedam najpopularnijih hrvatskih novina i portala. Večernji List, Jutarnji List i 24 sata publikacije su koje izlaze na dnevnoj bazi, a ujedno su i portali. Nacional izlazi jednom tjedno te je također portal na kojemu se mogu pronaći svi članci koji budu i u tiskanom izdanju. Net.hr, Tportal.hr i Index.hr ne izlaze u tiskanom izdanju, možemo ih pronaći samo u online izdanju. Iz svakih od navedenih hrvatskih novina, to jest, portala uzeta su četiri primjera članka koja ili promiču

govor mržnje, diskriminaciju, predrasude i stereotipe i time krše osnovna ljudska prava kao i Kodeks časti hrvatskih novinara ili su primjeri govora mržnje, diskriminacije, predrasuda i stereotipa koji su strogo osuđivana od strane javnosti. Također, iz istih izvora, uzete su dva primjera fotografije na kojima će se putem analize utvrditi postoje li segmenti koji potiču ili jesu govor mržnje, diskriminacija, predrasuda ili stereotip. Članci i fotografije koji se nalaze u ovom završnom radu ograničeni su vremenskim rasponom od devet godina, točnije od 2011. do 2019. godine i za analizu su odabrani slučajnim odabirom nakon iščitavanja mnogih. Važno za spomenuti je da se ovaj završni radi temelji na kvantitativnoj metodi istraživanja.

4. SLOBODA IZRAŽAVANJA I GOVOR MRŽNJE

Prije same analize bitno je razdijeliti ključne pojmove te se osvrnuti na slobodu izražavanja koja je jedno od osnovnih ljudskih prava i povući paralelu s govorom mržnje. Bitno za napomenuti je da treba biti svjestan da sloboda izražavanja ni u jednom segmentu ne dopušta promicanje govora mržnje. Dakako, svaki čovjek ima pravo na slobodu izražavanja, ali treba znati što sloboda izražavanja podrazumijeva te navesti kako ona ni u jednom segmentu ne promiče negativna izražavanja i mišljenja koja su najstrože osuđivana.

4.1. SLOBODA IZRAŽAVANJA

Svaki čovjek ima pravo na slobodu izražavanja vlastitih misli te je to jedno od osnovnih ljudskih prava koje je i po Munivrana Vajda i Šurina Marton „važno ne samo za razvoj čovjeka već i za njegov napredak i postojanje demokratskog i pluralističkog društva.“ (Munivrana Vajda, Šurina Marton, 2016 : 436). Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 2010. godine u članku 10. upravo govori o pravima čovjeka vezanih za slobodu izražavanja.

„1. Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj članak ne sprječava države da podvrgnu režimu dozvola ustanove koje obavljaju djelatnosti radija ili televizije te kinematografsku djelatnost.“ (Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, 2010:4).

„2. Kako ostvarivanje tih sloboda obuhvaća dužnosti i odgovornosti, ono može biti podvrgnuto formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom, koji su

u demokratskom društvu nužni radi interesa državne sigurnosti, teritorijalne cjelovitosti ili javnog reda i mira, radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala, radi zaštite ugleda ili prava drugih, radi sprječavanja odavanja povjerljivih informacija ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti.“ (Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, 2010:4).

Suviše je jasno što govore obje od navedenih stavki, ali već se iz 2. stavke članka 10. može zaključiti kako sloboda govora nije apsolutna već ima ograničenja što navode i autorice Monivran Vajda i Šurina Marton (2016:437). u svome radu „*Gdje prestaju granice slobode izražavanja, a počinje govor mržnje? Analiza hrvatskog zakonodavstva i prakse u svjetlu europskih pravnih standarda*“ „Ostvarivanje slobode izražavanja vezano uz „dužnosti i odgovornosti“ podložno je zakonski propisanim i nužnim ograničenjima iz niza legitimnih ciljeva.“ (Munivrana Vajda, Šurina Marton, 2016: 436). Svaka sloboda izražavanja ima svoje granice i kada se javno iznose netolerancije, govori koji potiču na nasilje i na mržnju protiv određene osobe ili skupine sloboda izražavanja završava te tu počinje negativan čin koji je najstrože osuđivan od javnosti.

4.2. GOVOR MRŽNJE

„Govor mržnje“ nije određen samo jednom definicijom te se pojam može tumačiti na više načina, ali za definiciju se najčešće uzima prijedlog Vijeća Europe prema kojemu „govor mržnje“ podrazumijeva „sve oblike izražavanja koji šire, potiču, promiču ili opravdavaju rasnu mržnju, ksenofobiju, antisemitizam i druge oblike mržnje temeljene na netoleranciji, uključujući i netoleranciju izraženu agresivnim nacionalizmom i etnocentrizmom, diskriminacijom ili neprijateljstvom prema manjinama, imigrantima ili ljudima imigrantskog porijekla.“ (Vijeće Europe, 2016:77) . Munivrana Vajda i Purina Marton (2016:438) smatraju kako „govor mržnje“ ne obuhvaća samo verbalan dio izražavanja, već i onaj neverbalan način izražavanja poput simbola, gesta, slika i znakova tako za primjer možemo navesti nacistički pozdrav „Nazi salute“ koji je zabranjen jer upravo promiče navedeni govor mržnje. Hoffman (2018: n.p.) smatra da iako postoji više definicija „govora mržnje“ tri su ključne odrednice raznih definicija navedenog pojma. Prva odrednica „govora mržnje“ je da je to „javni govor, izrečen u javnom prostoru ili proširen u javni prostor putem medija, internetskih platformi ili društvenih mreža.“ (Hoffmann, 2018: n.p.). Druga odrednica kazuje kako je „govor mržnje“, „govor koji za cilj ima napasti, ocrniti, obezvrijediti, dehumanizirati, demonizirati,

obespraviti, zastrašiti ili nahuškati na neku osobu ili skupinu ljudi, a najčešće se radi o pripadnicama i pripadnicima manjinskih skupina koje žive u nekom društvu ili drugim skupinama koje su zbog svojeg položaja izvrgnute diskriminaciji ili marginalizaciji.“ (Hoffmann, 2018: n.p.), te posljednja odrednica govori kako „osoba ili skupina ljudi koja je izložena govoru mržnje mora biti prepoznatljiva po nekoj tzv. zaštićenoj karakteristikici zbog koje je izvrgnuta govoru mržnje.“ (Hoffmann, 2018: n.p.). Neizostavno za napomenuti je da „govor mržnje“ nije poželjan niti podržan ni u jednom aspektu njegova postojanja te je često javno osuđivan zbog negativnih posljedica koje može imati.

4.2.1. RAZVOJ GOVORA MRŽNJE U HRVATSKOJ

Vilović G. (2011:68) smatra kako je govor mržnje u hrvatskoj započeo u vrijeme „kovanja rata“. Iz više analiza dokazano je kako se takva sintagma nije koristila na našim područjima sve do navedenog događaja. „Mediji su tada, sami i uz pomoć političara, oblikovali i učvrstili posve novu retoriku koja je djelotvornije pogađala metu od bilo kojeg oružja. Ubrzo je svaka država koja se našla u sukobu, ponajprije kroz državne elektroničke medije kao svoje glasnogovornike, uspostavila karakterističan i prepoznatljiv izričaj – govor mržnje.“ (Vilović, 2011:68). Po Vilović G. (2011:68) „govor mržnje“ se na području Hrvatske može podijeliti u tri razdoblja. Svaka od tri razdoblja karakterizira određeni period. Prvi period je bio od 1990. do 1997., kojega Vilović G. (2011:68) naziva razdobljem koje je obilježilo istinski oblik govora mržnje koji su se prenosili medijima. Drugi period je od 1997. do 2000. godine u kojemu započinje „državna briga da se smanji intenzitet i ubojitost govora mržnje.“ (Vilović, 2011:68). Posljednje razdoblje je od 2000. godine do danas „koje karakterizira značajno smanjivanje govora mržnje, ali i njegovo premještanje iz tradicionalnih medija na internetske stranice odnosno na društvene grupe i forume.“ (Vilović, 2011:68). Vilović (2011:68) navodi kako se od početaka govor mržnje najviše usmjeravao prema pripadnicima srpske nacionalne manjine upravo zbog gore navedenog rata. Tako su se u velikim tjednicima koji su izlazili tada pojavljivale fraze poput „Drago mi je da nisam Srbin“. Pripadnici srpske nacionalne manjine nisu bili jedini koji su se tada našli na meti „govora mržnje“ već i Bošnjaci „koji su nazivani "balijama, muhamedancima, mudžahedinima, fundamentalistima, islamskim fanaticima.“ (Vilović, 2011:68). Po Vilović (2011:69) drugo razdoblje je okarakterizirao Vladin poziv medijima te navodi kako se smanjuje „govor mržnje prema pripadnicima srpske nacionalne manjine, ali se „govor mržnje“ okomio na pripadnike Romskih skupina, žene i pripadnike homoseksualnih skupina. Od 2000. godine do danas po Vilović (2011:69) govor

mržnje se izrazito smanjio, ali je danas postaje sve radikalniji. „Mediji moraju objavljivati neprimjerene izjave javnih osoba, ali je nužno odmah na njih reagirati, što je većina novinara i činila. Katkad u medijima nema osjetljivosti za pripadnike određenih manjina pa se – čak i kad se ne može govoriti o izravnom govoru mržnje – uočava krajnje neprimjeren i diskriminatorski odnos prema pripadnicima manjinskih skupina.“ (Vilović, 2016:69). Neizostavno za spomenuti je Internet. Tako Vilović (2016:69) smatra kako se na Internet platformi u današnje vrijeme sve češće mogu vidjeti promicanja „govora mržnje“ te da iako postoje upozorenja od vlasnika portala takav sadržaj se može gotovo uvijek pronaći jer ono što je jednom objavljeno na internetu rijetko kada može biti obrisano i zaboravljeno. Također, jasno je kako tehnologija u današnje doba sve više napreduje i svakim danom nam nudi sve više različitih mogućnosti, tako Vilović (2016:70) navodi kako zbog razvoja tehnologije „govor mržnje“ postaje sveprisutan, puno izraženiji i oštiji jer mnoge na današnjim platformama štite lažni podatci ili mogućnosti anonimne objave.

4.2.2. REAKCIJA NA GOVOR MRŽNJE U MEDIJIMA

Svaki građanin koji se osjeća ugroženim ili je primijetio javne segmente govora mržnje i takvo je pronašao u medijima ima pravo reagirati na njega sljedećim načinima. Ako se „objava nalazi elektroničkim medijima reagira se Vijeću za elektroničke medije“ (Anonymous, 2018), a ako su to „objave koje se nalaze u tiskanim medijima treba se reagirati Novinarskom vijeću časti HND-a.“ (Anonymous, 2018).

5. STEREOTIPI, PREDRASUDE, DISKRIMINACIJA

Prije objašnjena ključnog pojma u ovom poglavlju „diskriminacije“ bitno je objasniti i usko povezane pojmove „stereotipi“ i „predrasude“. Naglasiti razlike, ali i sličnosti kao i definirati svaki od navedenih pojmova kako ne bi došlo do krivog shvaćanja navedenih. Stereotipe, predrasude, ali i diskriminaciju nije strano vidjeti u medijima te će se u analizi bazirati na članke koji promiču iste ili članke u kojima se očiti primjer diskriminacije javno osuđuje ili kažnjava. Također bitno za naglasiti je da „pogrešno širenje vlastitih negativnih iskustava na općenitu razinu može biti vrlo štetno.“ (Buđenovac, 2013: n.p.).

5.1. STEREOTIPI

Pojam „stereotipi“ označava „uvriježeni, konvencionalni i previše pojednostavljeni načini razmišljanja o određenim pojavama ili skupinama ljudi (prema zanimanju, nacionalnosti,

vjeri, rasi, društvenoj klasi, seksualnoj orijentaciji i svim drugim podjelama koje vrijede za ljude.“ (Buđanovac, 2013: n.p.) pa se tako policajci i plavuše smatraju manje inteligentnima, Amerikance pretilima, Rusiju usko vežemo uz votku i slično. Stereotipi „se koriste u negativnom smislu, u kontekstu predrasuda, i opravdavaju određena diskriminativna ponašanja.“ (Buđanovac, 2013: n.p.). Stvaranje stereotipa sastoji se od četiri elementa, a po Buđanovac (2013: n.p.) to su pojednostavljivanje, pretjerivanje/iskrivljavanje, generalizaciji i predstavljanje kulturnih atributa kao prirodnih te se smatraju nepoželjnim karakteristikama koje se mogu promijeniti naobrazbom ili upoznavanjem drugih ljudi. Cilj je zapravo rušiti barijere koje su postavljene stereotipima. Neizostavno je za naglasiti kako „stereotipi ne moraju biti ograničeni na negativne karakterizacije pojedinaca ili skupina – mogu biti i pozitivni. Postoje pozitivni stereotipi o grupama – neke su grupe čak pokušavale, kao dio promišljene političke strategije, razviti nove pozitivne stereotipe o sebi.“ (Buđanovac, 2013: n.p.).

5.2. PREDRASUDE

Predrasude najčešće nastaju od stereotipa, a neki rigorozniji slučajevi vode do netolerancije određene društvene skupine ili pojedinca, odnosno do diskriminacije. Pojam „predrasude“ najčešće se definira kao „negativni sudovi ili mišljenja o nekoj osobi, skupini ili pojavi stvoreni prije realnog, izravnog iskustva s tom osobom, skupinom ili pojavom, ili bez poznavanja ili istraživanja činjenica o tome. Također, u užem smislu, predrasude se odnose na iracionalnu sumnjičavost ili mržnju prema određenoj skupini ljudi, naciji, rasi ili religiji.“ (Buđanovac, 2013: n.p.). Buđanovac (2013: n.p.) govori kako do predrasuda dolazi zbog obrazovanje u ranoj dobi pri tome misli koliko djeca u ranoj dobi oponašaju govor i razmišljanje roditelje, a da prilikom toga djeca nisu svjesna da će možda razviti predrasude prema određenoj skupini ljudi ili pojedincu. Tijekom života shvaćamo koliko su predrasude zapravo razvijene u ranoj dobi, ali kao individua koja ima sposobnost razmišljanja moramo odlučiti hoćemo li to odbaciti ili njegovati. Iako „rano učenje utječe u velikoj mjeri, predrasude se mogu stvoriti u svakoj dobi.“ (Buđanovac, 2013, n.p.). Također, bitno za spomenuti je da se stereotipima i predrasudama ne izgrađujemo kao osobe, već ili stojimo na mjestu ili nazadujemo jer kako kaže stara narodna poslovice „Uvijek postoji puno više nego što ljudsko oko može vidjeti na pravu“. Današnji svijet preplavljen je stereotipima i predrasudama te takav način mišljenja može iza sebe imati izrazito nepoželjne i negativne riječi ili djela.

5.3. DISKRIMINACIJA

Pojam „diskriminacija“ najlakše se može objasniti kao „nejednako postupanje prema osobi utemeljeno na nekoj njezinoj posebnoj karakteristikici ili na više njih.“ (Ludwig Boltzmann Institut za ljudska prava, Pučka braniteljica i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, 2013:9). Pojam „diskriminacije“ usko je povezan s pojmovima „stereotipi“ i „predrasude“ te su često upravo oni razlogom diskriminacije.

Osnove za diskriminaciju mogu biti različite, a najčešće su to „rasa ili etnička pripadnost ili boja kože, spol, jezik, vjera, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.“ (Zakon o suzbijanju diskriminacije, 2008). Zakon o suzbijanju diskriminacije (2008) u članku jedan, stavak 1., upravo govori o promicanju ravnopravnosti i o zaštiti od diskriminacije na temelju gore navedenih osnova poput spola, jezika, vjere i sličnoga.. U istom članku 2. i 3 stavak navodi se kako se diskriminacijom smatra „stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe kao i osobe povezane s njom rodbinskim ili drugim vezama, ali se diskriminacijom smatra i stavljanje neke osobe u nepovoljniji položaj na temelju pogrešne predodžbe o postojanju osnove za diskriminaciju iz stavka 1. ovoga članka.“ (Zakon o suzbijanju diskriminacije, 2008:).

Također, Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (2010:5) iz 2010. godine u članku 14. govori kako svaka osoba može koristiti prava i slobodu, ali da to mora biti temeljeno na ravnopravnosti spola, rase, boje kože, vjeroispovijesti i sličnoga, drugim riječima, svatko ima pravo i slobode dok to ne počne prerastati u nešto negativno ili kada se počne ugrožavati druga osoba, a temeljeno je na netoleranciji spola, rase, pripadnosti nacionalne manjine i slično.

Nadalje, postoje više vrsta diskriminacije, a najbitnije za spomenuti su izravna i neizravna. Zakon o suzbijanju diskriminacije (2008.) u članku 2. ,1. i 2., stavka, navodi kako je izravna diskriminacija kada je osoba bila izravno oštećena, oštećena je ili će biti oštećena i stavljena u nepovoljno položaj zbog gore navedenih osnova, a neizravna za razliku od izravne djeluje neutralno, ali zapravo oštećuje osobu. Neizravna diskriminacija kažnjiva je kao i izravna osim u onim slučajevima gdje postoji razumno logično objašnjenje koji stoji iza učinjenog djela. Opće je poznato da pojedina postupanja ne moraju nužno značiti da su diskriminirajuća, „nejednako postupanje mora biti povezano s najmanje jednom ili s više osnova diskriminacije

koje su točno navedene u Zakonu o suzbijanju diskriminacije (gore navedene) i temeljem kojih Zakon štiti od diskriminacije.“ (Ludwig Boltzmann Institut za ljudska prava, Pučka braniteljica i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, 2013:11). Diskriminacija je strogo osuđivana od strane javnosti te je zakonom zabranjena kao i njeno promicanje, veliki problem današnjice je što ekstremni pojedinci nisu upoznati s tom činjenicom te smatraju kako negativne riječi i djela koja promiču navedeno nemaju posljedicu, ali postoji i ona druga ekstremna strana koja bude uvrijeđena zbog nečega što nitko nikada nije rekao jer su krivo protumačena riječi ili djela.

6. NOVINARSTVO I LJUDSKA PRAVA

Po Car i Matović (2017:1) u novinarstvu bi se prvenstveno trebala poštivati ljudska prava poput prava na informiranje i prava na izražavanje mišljenja, ali opće je poznato kako u novinarstvu nije stran monopol od većih sila bilo to političkih ili nekih drugih. Novinarstvo današnjice vrti se oko dva pojma koji su povezani, a to su čitanost i profit. Zbog navedene dvije stavke, čitanosti koja vodi k profitu, medijske kuće ponekad su spremne na kršenja ljudskih prava.

Važno za spomenuti je da pojedini novinari teže poštivanju ljudskih prava kao i očuvanju kredibiliteta vlastite profesije, ali često im to ne uspijeva zbog izmjene njihova napisana teksta od strane nadležnih kojim ja krajnji cilj profit. Također se ponekad na novinare vrši pritisak i nameće im se mišljenje samo kako medijska kuća ne bi došla u sukob s određenom situacijom ili pojedincem.

Veljanovski (2017:7) navodi kako je u današnjem svijetu vrlo teško ostvariti ikakvo pravo ako se o tom pravu ne može raspravljati i ako primjeri kojima se krše ljudska prava nisu medijski prenesena te da odgovorno novinarstvo kojemu je u fokusu profesionalnost, održavanje kredibiliteta vlastite profesije i etička načela konstantno treba njegovati i u najvećoj mogućoj mjeri štiti ljudska prava. U kontekstu ovoga završnog rada novinar bi trebao štiti ljude od predrasuda, stereotipa, diskriminacije i govora mržnje te primjere kršenja istih prikazati u medijima, ali isto tako, ako govorimo o hrvatskim novinama i portalima, u vlastitim člancima novinar ne bi trebao promicati segmente predrasuda, stereotipa, diskriminacije i govora mržnje jer time ne samo da krši osnovna ljudska prava već i Kodeks časti hrvatskih novinara.

7. KODEKS ČASTI HRVATSKIH NOVINA

Kodeks časti hrvatskih novinara iz 2015. godine započinje s općim načelima u kojima se iznosi kako svaka osoba „bez obzira na rasu, boju kože, spol, jezik, vjeru, političko ili drugo

uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinu, rođenje, naobrazbu, društveni položaj ili druge osobine“ (Kodeks časti hrvatskih novinara, 2015: n.p.) ima pravo na osnovna ljudska prava, a jedna od glavnih zadaća novinara je upravo braniti ta prava kao i „dostojanstvo, slobode i vrijednosti, uvažavati pluralizam ideja i nazora, opirati se svim oblicima cenzure, pridonositi jačanju pravne države i kao dio javnosti sudjelovati u demokratskoj kontroli moći i vlasti.“

(Kodeks časti hrvatskih novinara, 2015: n.p.). Kodeks časti hrvatskih novinara u prvom stavku također navodi kako se svaki novinar treba voditi etičkim načelima te čuvati ugled navedene profesije. 13. stavka u Kodeksu časti hrvatskih novinara usko je povezana upravo uz temu govora mržnje i diskriminacije te ona govori o poštenju novinara koji bi trebali promicati ljudska prava te nikako ne promicati diskriminaciju i govor mržnje. Također novinar se treba bazirati na istine činjenice te nipošto ne iznositi one lažne ili neprovjerene podatke.

„13. Novinari u svom djelovanju poštuju, štite i promiču temeljna ljudska prava i slobode, a osobito načelo jednakosti svih građana. Posebna se odgovornost očekuje kad se izvještava ili komentira prava, potrebe, probleme i zahtjeve manjinskih društvenih skupina. Informaciju o rasi, boji kože, vjerskoj ili nacionalnoj pripadnosti, životnoj dobi, spolu, seksualnoj orijentaciji, rodnom izražavanju, bilo kojoj fizičkoj ili mentalnoj osobini ili bolesti, bračnom stanju, životnom stilu, društvenom položaju, imovinskom statusu ili razini obrazovanja novinar navodi samo ako je ona izrazito relevantna u kontekstu u kojem se iznosi. Nedopustivo je koristiti stereotipe, pejorativne izraze, ponižavajuće prikazivanje, kao i svaki drugi oblik izravnog ili neizravnog poticanja ili podržavanja diskriminacije.“ (Kodeks časti hrvatskih novinara, 2015: n.p.)

7.1. KRŠENJE KODEKSA: GOVOR MRŽNJE I DISKRIMINACIJA

Kada govorimo o kršenju Kodeksa časti hrvatskih novinara vezanih uz diskriminaciju i govor mržnje treba napomenuti, gore već navedeno, kako novinari trebaju promicati osnovna ljudska prava i istinite informacije i u nikojem slučaju ne smiju promicati bilo kakve segmente diskriminacije ili govora mržnje. Kroz cijeli završni rad stavlja se naglasak na činjenicu kako novinari nisu oni koji uređuju konačan članak koji izlazi u tiskanom izdanju ili na portalu već su to urednici. Veliki problem novinarstva današnjice je to što su novinari ponekad i nesvjesno izloženi. Novinari koji idu na teren, koji je po narudžbi urednika, često

nisu upućeni dovoljno kuda idu, što idu raditi i što se očekuje od njih ili ako i znaju poneke informacije često se dolazi u situaciju da pojedine informacije nisu istinite. Nadalje, ime novinara se nalazi ispod tekst, ne ime urednika te navedeno stvara konflikt u javnosti jer nitko nikada nije rekao „urednik je ovo loše napravio“ već se uvijek govori „novinar je posao odradio loše“. Treba biti svjestan da ponekad novinar nije onaj koji je odgovoran za napisane riječi u tekstu već su to urednici koji često gledaju ili profit ili im je bitna reakcija javnosti te znaju zametnuti činjenice i upotrebljavati šokantne riječi koje imaju negativan kontekst samo kako bi, već navedeno, izazvali reakcije od javnosti jer jedino je bitno „da se čita“. Zaključno, treba se staviti naglasak na to da novinari nemaju onoliko slobode i mogućnosti koliko se danas prikazuje javnosti.

8. ULOGA MEDIJA U OBLIKOVANJU JAVNOG MNIJENJA

Poznato je koliko mediji, bilo to televizija, radio ili novine, imaju veliki utjecaj na javnost te svakodnevno sve više i više prožimaju u živote ljudi. Uloga medija u oblikovanju javnog mnijenja dakako može biti pozitivna, ali i negativna. Pozitivna uloga medija je što može prožeti do velikih količina publike, također i činjenica da se pojedini mediji uveliko bore za ostvarivanje ljudskih prava. Nadalje, pozitivna strana medija bi bila što su doslovno dostupni u bilo kojem trenutku zbog razvoja tehnologije kao i činjenica da bez medijskog istraživanja pojedine situacije nikada ne bi bile dostupne javnosti. Na drugu stranu, negativno u ulozi medija u društvu je što se ponekad pretjeruje, nadodaje, iskrivljuju činjenice i stvaraju lažne informacije te time gube vjeru čitatelja i samim tim im i čitanost opada. Također, negativno je što pojedine medijske kuće promiču diskriminaciju i govor mržnje čime ujedno krše ljudska prava kao i Kodeks časti hrvatskih novinara. Ako govorimo o pisanim medijima činjenica je da svaka napisana riječ može imati velike posljedice te tako mediji ne bi trebali promicati iskrivljene poglede na bilo koju situaciju ili pojedinca već uvijek situaciju o kojoj izvještavaju sročiti što objektivnije bez uplitanja vlastitih stajališta i emocija. Malović navodi kako „odnos medija i društva značajno određuje i odnose u društvu te mediji nisu ni iznad ni izvan društva“ (Malović, 2007:10) već su u simbiotskoj zajednici, točnije mediji imaju korist od društva, ali i društvo ima korist od medija. „Mediji su, bez dvojbe, izuzetno moćni i mogu utjecati kako na društvo tako i na pojedinca. Ali, nije dobro kada mediji počnu djelovati s pozicije sile.“ (Malović, 2007: 10). Maloviću (2007:10) govori kao niti jedan medij nema toliku moć uvjeravanja, već je javnost ta koja odlučuje hoće li i kako od reagirati na određeni sadržaj. “Novinari nisu ni suci, ni tužitelji, niti policija, oni rade

svoj novinarski posao u kojemu ukazuju na ono što se događa, a dalje je na ostalim društvenim instrumentima, uključivši i državne organe, ministarstva i tužilaštva, da reagiraju.” (Malović,2007:10).

9. ANALIZA MEDIJSKIH SADRŽAJA: GOVOR MRŽNJE I DISKRIMINACIJA, STEREOTIPI, PREDRASUDE

U sljedećem poglavlju analizirat će se medijski sadržaj iz navedenih hrvatskih novina i portala u vremenskom razdoblju od 2011. do 2019.. Činjenica je da je 2018. godina proglašena godinom netolerancije prema određenim skupinama ili prema pojedincima. Mjera u kojoj se govori mržnje, diskriminacija, stereotipi i/ili predrasude javno iznose postaje netolerantna te navedeno postaje problem svakodnevice koji počinje prožimati svaki aspekt ljudskog života. Već je navedeno u koliko mjeri mediji imaju ulogu u oblikovanju javnog mnijenja te bi se količina negativnih članaka trebala rigorozno smanjiti, ali čak i kada članak nije negativan i u njemu se ne mogu pronaći segmenti govora mržnje, diskriminacije, stereotipa i/ili predrasude u podnožju svakoga, gdje se često nalazi odjeljak za ostavljanje komentara, pronaći će se nekusni komentari koji promiču govor mržnje, diskriminaciju, stereotipe i/ili predrasude o određenim skupinama ljudi ili o pojedincima na temelju njihove rase, spola, nacionalne pripadnosti i slično. Treba navesti kako svake novine, to jest, portali vode evidencije i vrše statističke analize o čitanosti svakog članka što dovodi do toga da javnost kreira ono što želi čitati, a to su u današnje vrijeme najčešće članci koji sadrže negativne odrednice navedenih stavki. Također, hrvatske novine koje su ujedno i portali trebali bi što više poticati javnu debatu o kršenju osnovnih ljudskih prava tako da primjerima prikazuju kršenje istih te da upućuju koliko takve situacije nisu dobre kao ni život u takvom okruženju. Prije prelaska na glavni dio ovog završnog rada, analizu, treba naglasiti kako su članci uzeti slučajnim odabirom nakon iščitavanja mnogih te da fotografije koje su analizirane ne moraju biti striktno povezane s člankom koji se analizira. Sveukupno je analizirano 28 članaka iz sedam različitih hrvatskih novina, to jest, portala i 14 fotografija.

9.1. VEČERNJI LIST

9.1.1. TEKSTUALNA ANALIZA

1. Diskriminacija u medijima

Izvor: preuzeto u cijelosti (Večernji.hr, 2019)

Naslov prvog članak Večernjeg lista koji se analizira u ovome završnom radu glasi „Srbin u BMW-u izazvao strašnu nesreću kod Hamburga.“ (vidi fotografiju 1.). Sam naslov ima segmente diskriminacije i govora mržnje jer se prvom riječju odmah ističe nacionalna pripadnost počinitelja nesreće. Kasnije kroz članak uviđamo da je on preuzet s portala Republike Srbije, ali novinari ili urednicu s obzirom na to da znaju situaciju u Republici Hrvatskoj, u kojoj svi imaju stereotype i predrasude jedni prema drugima, u kojoj se diskriminacija srdačno pozdravlja, a govor mržnje očito „štuje“, trebali su izostaviti nacionalnu pripadnost počinitelja. Nacionalna pripadnost nije ono što je bitno za ovakav članak jer je nesreću mogao napraviti i Hrvat i Rumunj i Rus. Samim naslovom se krše ljudska prava, ali i Kodeks časti hrvatskih novinara. Trebalo se težiti očuvanju ravnopravnosti i ne promicati negativne segmente koji potiču na još negativnije govore i djela jer će se zasigurno ispod članka s ovakvim naslovom pronaći bujica komentara na osnovi čovjekove nacionalne pripadnosti. Iako je članak kratak dva puta se ističe nacionalna pripadnost počinitelja koji je tragično završio zbog konzumiranja alkohola.

'Ubij Srbina, Purgera ili Tovara' tiče se svih nas

Odluka gradonačelnice Supetra pogodila je Torcidu, ali očito je da javnost očekuje i od političara hrabriju i odlučniju akciju

U slučaju huliganskog nasilja u Supetru na otoku Braču na mlade sezonske radnike najprije treba istaknuti ono što je pozitivno. Prije svega pokušaj mlade i krhke heroine iz Varaždina da svojim tijelom zaštititi prijatelja od udaraca tako što je legla na njega. Zatim čin bračkog vatrogasca **Tome Domančića** kojem će ostati trajne posljedice, slomljen nos, jer je pokušao zaštititi četvero napadnutih, a naposljetku i taksista koji je trubljenjem i "blicanjem" rastjerao skupinu od 15–20 huligana pa je tako spriječio možda i teže posljedice, kako je ocijenio sam Domančić.

Odluka napadnutih da unatoč proživljenjoi traumati ostanu raditi na Braču za svaku je pohvalu, kao i reakcija lokalnih vlasti na čelu sa supetarskom gradonačelnicom **Ivanom Marković** da im pruže svu potrebnu podršku tijekom rada i boravka u njihovu gradu. I reakcija policije bila je dobra jer su nakon dojave u četiri ujutro uhitili jednog osumnjičenika, a sutradan u Splitu i drugog, te su o svemu odmah izvjestili javnost naglašavajući da su uz kaznene prijave podnijeli i optužne prijedloge zbog prekršaja, među ostalim, i iz Zakona o diskriminaciji s obzirom na to da je utvrđeno da su žrtve napadnute jer su se među njima nalazili pripadnici srpske nacionalnosti.

"Di je Srbini"

Povod kukavičkom ispadu ovaj je put bilo to što su počinitelji čuli dvojicu mladića iz Vukovara da govore srpskim jezikom, pa su huligani pri napadu vikali: "Di je Srbini?" Prije samo dva tjedna članovi Torcide u Zagrebu uoči nogometnog derbija u huliganskom pohodu slomili su obje čeljusti slučajnom prolazniku **Ivanu C. (32)** samo zato što su za premlaćivanje tražili "Purgera". Jednako tako je daimatinski govor nekima dovoljan povod da se "ubije Tovara" ili izživi na nečijoj imovini samo zbog pogrešne registracije u pogrešno vrijeme na pogrešnom mjestu. I supetarski slučaj govori nam da se na mjestu mladih Srba iz Vukovara i njihovih prijatelja mogao naći bilo tko od nas. Prema tomu, i reakcija svakoga od nas treba biti kao da se to dogodilo nama ili nekome od naših bližnjih. Uvijek i bez izuzetka.

Osobito se to odnosi na reakciju nadležnih. Policija je i ovaj put odračila svoje, a nadajmo se da će u naslavku obrade otkriti i ostale sudionike kukavičkog napada jer je to presudno za opći osjećaj sigurnosti i osobito osjećaj zaštićenosti, u ovom slučaju pripadnika srpske manjine. Iako je nasilje bez obzira na to o kojoj je vrsti riječ, prepoznato kao veliki problem našeg društva, pitanje je ima li reakcija pravosuđa potreban preventivni učinak, kako specijalni u odnosu na konkretne počinitelje tako i generalni u odnosu na sve potencijalne počinitelje.

Prisiljeni smo vjerovati pravosuđu da su dvojica uhićenih morala odmah biti puštena na slobodu, kao i nedavno što su svi, osim jednoga člana Torcide, pušteni u Zagrebu. Međutim, bilo bi poražavajuće ako bi na pravomoćnu presudu u tim slučajevima, prije svega žrtve, a onda i počinitelji i javnost, čekali godinama.

Odluka gradonačelnice Supetra da Torcida kupu uskrati daljnje donacije i korištenje sportskih terena sadrži elemente nepravde kolektivizacije krivnje i preuranjene osude jer je tek pretpostavka da su počinitelji članovi Torcide, ali ne iz Brača, već iz Splita, ali ta je politička reakcija snažno ojecknula među onima koji osuđuju svaki oblik nasilja. To što je ta odluka gradonačelnice pozdravljena u dijelu javnosti kao hrabra i nužna reakcija govori kako javnost od političara očekuje, osobito kad je u pitanju vrh politike, veću senzibiliziranost i odlučniju osudu. **"Nemila situacija"**

Doduše, Torcida Brač argumentirano je prigovorila gradonačelnici Supetra što se njih kao organizatore okrivljuje za nešto što se dogodilo više sati nakon turnira humanitarnog karaktera koji je završio bez ikakvih incidenata u 22 sata. Ističu da im je gradonačelnica ionako prije dvije godine uskratila finansijsku potporu, ali očito ih pagada uskrata terena, i blaženje svih članova Torcide Brač. Međutim, zabilj su si autogol jer su huliganski izgređ nazvali tek "nemilom situacijom" bez kakve osude pa im je stoga i pretučeni vatrogasac Tomo Domančić poručio na Facebooku: "Sramite se!"

Inače, Europski sud za ljudska prava nedavno je u **slučaju Seradžin** dao RH za pravo da primjenjuje tzv. mjeru isključenja huligana sa sportskih terena kao preventivnu mjeru u suzbijanju nasilja, neovisno o postojanju sudske osude. Taj je mjeru europski trend o kojem problematični navijači i njihove skupine moraju voditi računa jer ni ESLJP u tomu ne vidi kaznu, već isključivo mjeru zaštite društva od nasilja.

Reakcije na društvenim mrežama i na portalima, osobito u povodu smrti brutalno pretučenog **Radoja Petkovića**, člana SDSS-a u Kastivu, govore i da je izuzetno važno pravodobno, potpuno i točno informiranje. Naime, policija i Državno odvjetništvo nisu priopćili da je Petković pretučen jer je Srbini. To nisu smjeli prešutjeti, a ako to nisu utvrdili, trebali su reagirati, na to što Milorad Pupovac i taj slučaj vodi pod egidom: "Kako je biti Srbini u Hrvatskoj?"

2. Promicanje negativnih segmenata diskriminacije i govora mržnje u medijima Izvor: preuzeto u cijelosti (Jurasić, M/Večernji list, 2019)

Drugi članak Večernjeg lista (vidi fotografiju 2.) upravo je promicanje primjera negativnih djela u vezi diskriminacije i govora mržnje, ali i akta, što bi sve hrvatske novine i portali trebali promicati više jer kao što sam naslov kaže „tiče se svih nas.“. Zamislimo se samo u situaciju u kojoj mladi odrastaju u okolini punoj diskriminacije i govora mržnje te razmislimo na kojoj razini navedeno utječe na mlađu populaciju te zbog čega možemo pronaći sve više primjera kako maloljetnici promiču i šire predrasude, stereotipe, diskriminaciju i govor mržnje. Ni jedna nacionalna pripadnost, vjera, rasa, grad iz kojega dolaze, sportski klub za koji navijaju ne određuju čovjeka te se treba pokušati stati na kraj diskriminaciji i govoru mržnje, a ponajviše prijetnjama i nasilju iako je logično da se navedenom nikada neće stopostotno moći stati na kraj jer stara narodna kaže „sto ljudi, sto čudi“, ali to ne znači da se treba odustati već ovakva djela najstrože osuđivati i naučiti što je loše, a što dobro kako za sebe samog tako i za društvo.

Navijač mora platiti 30.000 kn jer je nokautirao djevojku i vikao: 'Pederi, lezbe, ovo nije Srbija!'

I žrtve napada u Supetru na Braču mogle bi od uhićenih nasilnika motiviranih mržnjom prema Srbima tražiti odštetu temeljem zakona o diskriminaciji

Navijač Dinama **Kristijan Bilonić** skupo bi mogao platiti svoje, kako je rekao na sudu, "nepromišljeno" nasilničko ponašanje pod utjecajem alkohola, kad je u svibnju 2016. nasrnuo na djevojku. Općinski građanski sud u Zagrebu je žrtvi (inače lezbijskoj aktivistici) napada motiviranog **spolnom diskriminacijom** (nepravomoćno) dosudio traženih 29.210 kuna odštete, i to sa zateznim kamatama od 14. rujna 2017., te troškove postupka od 9332 kuna.

I žrtve napada u Supetru na Braču, osobito vatrogasac kojem su polomili nos, mogle bi tražiti odštetu od zasad trojice uhićenih koji su bili motivirani mržnjom prema Srbima.

Prijelom nosa

Prema obrazloženju presude u zagrebačkom slučaju, čim je tužiteljica uspjela na "prvi pogled" dokazati diskriminatorni slučaj, teret dokazivanja da diskriminacije nije bilo je na tuženiku, ali protudokazi nisu nudi.

Djevojka je s prijateljicama nakon koncerta bila ispred fast fooda u Savskoj cesti kad su dvojica mladića koja su uzvikivali "Dinamo, Zagreb" sjela za susjedni stol. Jedan od njih počeo je hraniti njezina psa, a kad ga je zamolila da to ne čini, u lice joj je bacio krumpir, a onda i sendvič. Zatim joj je prišao i **šakom je udario** s lijeve čeonice strane tako da su joj odletjele i polomile se naočale, dok je ona pala. Iako su se ispriječile njezine prijateljice, pa su i same primile udarce, kad se podigla, udario ju je šakom u nos. Sve vrijeme vikao je: "Pederi, lezbe, van iz Zagreba, ovo nije Srbija, van iz Hrvatske."

Naguravanje je potrajalo dok nije stigla policija. I njima je govorio: "Plaćenici, j..o vas Mamić, za tu plaću mogu vas sve kupiti, moja je tetka glavna medicinska sestra, lupite me, sredit ću si teške tjelesne ozljede pa ćete svi dobiti otkaze." Djevojka je zadobila **prijelom nosa** te ozljede čela i potkoljenice i od tada u strahu noću ne izlazi. Napadač je bio prekršajno i kazneno prijavljen, ali odvjetnice Ana Bandalo i Natalija Labavić inzistirale su na "stopiranju" prekršajnog postupka kako ne bi došlo do primjene pravila o nedopustivosti suđenja "dvaput o istom" pa je u kaznenom postupku osuđen na sedam mjeseci zatvora, uvjetno na dvije godine.

Tuženom odšteta prevelika

– S tim da mu je suđeno za nasilničko ponašanje dok smo mu u ovom postupku, zasad nepravomoćno, dokazali i element mržnje, odnosno utvrđena je povreda ugleda, časti i dostojanstva temeljem spolne diskriminacije – ističe odvjetnica Bandalo značaj presude.

Tuženom nije sporno što mora snositi posljedice, ali inzistira da je **odšteta prevelika**. Spoznaja da nasilje ima svoju, i to visoku cijenu, mogla bi biti dodatan motiv nasilnicima da razmisle o svom ponašanju.

3. Novčane kazne za diskriminaciju i govor mržnje Izvor: preuzeto u cijelosti (Jurasić M/Večernji list,2019)

Pojedini stanovnici svijeta pa tako i Republike Hrvatske nakon više od 3,5 milijuna godina postojanja nisu naučili da svaka riječ ima svoje posljedice te da će za njih odgovarati. Najkontroverznija tema današnjice su svakako LGBT zajednice te je jasno da se u ovome članku (vidi fotografiju 3.) radi o spolnoj diskriminaciji, ali svakako i o govoru mržnje kojega je počinitelj upotrijebio više puta te će sada za njega morati i odgovarati. Navedeni članak odličan je primjer onoga što se ne radi i onoga što se ne govori jer se krše osnovna ljudska prava te treba znati razliku između slobode izražavanja te kada ona prerasta u govor mržnje. Mediji, situacije poput ove, trebali bi iznositi što objektivnije bez uplitanja vlastitih stajališta i emocija što se u ovom članku apsolutno ispoštovalo.

Seksualno uznemiravanje nije mobing, gore je od toga

Poslodavac mora, po članku 130. Zakona o radu, imenovati povjerenika za zaštitu dostojanstva radnika, što mnogi još nisu učinili.

Svaka četvrta žena u Hrvatskoj iskusila je ili svjedočila nekom od oblika spolne diskriminacije na radnome mjestu. Čak je 37,5% žena bilo izloženo nekom od neželjenih oblika ponašanja, od toga 10,7% najtežim oblicima spolne diskriminacije. Njih 36,6% takvom je ponašanju svjedočilo.

U krizi još gore

Sindikalni su to podaci do kojih se došlo u zajedničkom istraživanju s Uredom pravobraniteljice za ravnopravnost spolova na temelju odgovora 1600 žena. Kriza povećava ugroženost žena na poslu. Više od 90% novozaposlenih radi na određeno vrijeme, istaknula je Jasna A. Petrović, koordinatorica ženskih sindikalnih grupa, koje su uoči Međunarodnog dana žena pokrenule izradu Vodiča za zaštitu dostojanstva žena na radnome mjestu. Vodič je namijenjen sindikalistima i sindikalnim pravnicima, kako bi znali prepoznati spolnu diskriminaciju i što poduzeti kad se dogodi. No to je samo početak.

– Ovo je samo prva etapa, želimo napraviti pravilnik, odnosno kolektivni naputak o tome na koji se način treba raditi sa žrtvom – najavljuje Višnja Ljubičić, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

Obilježiti će tvrtke

Poslodavac mora, po članku 130. Zakona o radu, imenovati povjerenika za zaštitu dostojanstva radnika, što mnogi još nisu učinili.

– Nema tjedna da nam se netko ne javi zbog uznemiravanja na radnome mjestu. Postoje poslodavci koji stvaranjem neprijateljskog okruženja na radnome mjestu nastoje navesti radnika da ode. Na županijskom sudu trenutno je 30 postupaka diskriminacije, od toga 26 na području rada – navela je sindikalna pravnicica Katarina Perković, predsjednica Koordinacije žena HUS-a. Krešimir Sever (NHS) ističe da takve tvrtke treba javno obilježiti.

4. Uvođenje vodiča i uputa u vezi diskriminacije i govor mržnje Izvor: preuzeto u cijelosti (Kovačević Barišić R./Večernji list, 2012)

Kako bi znali prepoznati kršenje temeljnih ljudskih prava, kako bi znali prepoznati da smo žrtve bilo to diskriminacije ili govora mržnje trebamo biti upućeni u pravne aspekte kao i što se treba znati nositi prema žrtvama koje su bile izložene bilo kakvom segmentu diskriminacije ili govoru mržnje. Četvrti članak Večernjeg lista (vidi fotografiju 4.) kojega analiziramo u ovome završnom radu govori koliko je žena bilo žrtva spolne diskriminacije na radnom mjestu te da je upravo takav čin potaknuo stvaranje vodiča, pravilnika i naputaka za rad s osobama koje su bile žrtvama. Mediji ovakvim člancima šalju poruku o negativnim djelima kojima treba stati na kraj te je odlična ideja i upućivanje ljudi u njihova prava, i pravljenje vodiča i uputa kako se treba raditi sa žrtvama koje su bile izložene diskriminaciji ili govoru mržnje.

9.1.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA

5. Simboli govora mržnje u Večernjem listu
Izvor: preuzeto u cijelosti (Jaramaz D./Pixsell za Večernji list, 2019)

Na prvoj fotografiji (vidi fotografiju 5.) iz Večernjeg lista prikazani su nacistički i ustaški znak na spomenicima. Simboli mogu biti pozitivni ili negativni, mogu karakterizirati sreću ili podsjećati na nastalu štetu na račun čovječanstva. Navedeni znakovi zakonom su zabranjeni jer je utvrđeno kako oni promiču segmente mržnje te je nedopustivo promicati iste, a pogotovo ih crtati na javnim mjestima i na spomenicima. Prošlost treba ostaviti u povijesti i okrenuti se budućnosti kako bi svima nam bilo bolje. Na portalima u ovome slučaju, Večernjeg lista često možemo vidjeti primjere kršenja diskriminacije i govora mržnje koji su postali jedan od najvećih problema današnjice. O takvim temama potrebna je javna debata i konstantno naglašavanje kako se diskriminacijom i u ovom slučaju, simbolima mržnje nikada ništa nije dobro donijelo čovječanstvu i da nikada neće.

6. Grafit „Mamiću sotonu“
Izvor: preuzeto u cijelosti (Strukic S./Pixsell za Večernji list, 2018)

Populacija sve više nezadovoljstvo izražava grafitima, zbog čega su novine i portali preplavljene istima. Druga fotografija (vidi fotografiju 6.) iz Večernjeg lista prikazuje natpis koji govori „Mamiću sotono“ definitivno promiče segmente govora mržnje i to prema određenom pojedincu koji nam je svima vrlo dobro poznat. Ponavljam, svaka riječ bila ona izgovorena ili napisana, ima svoju posljedicu te možda baš jedan ovakav grafit potakne drugu osobu da negativno djelo. Treba se boriti s netolerancijama u društvu te se pozivati na solidarnost i poštivanje jednih prema drugima.

9.2. JUTARNJI LIST

9.2.1. TEKSTUALNA ANALIZA

PROCURIO IZVJEŠTAJ

'U Hrvatskoj najveći problem socijalna diskriminacija i ugrožavanje prava manjina'

ZAGREB - Socijalna diskriminacija i slučajevi nasilja prema etničkim manjinama, ženama i LGBT zajednici te korupcija u vlasti bili su najveći problem pri poštivanju ljudskih prava u Hrvatskoj, navodi američki State Department u svom izvješću o ljudskim pravima za 2015. godinu.

Ostali problemi uključuju prenapučenost u nekim zatvorima, sporost pravosuđa, neriješeno pitanje restitucije imovine, antisemitizam i izolirani slučajevi iskazivanja profašističkih osjećaja te krijumčarenje ljudima.

Vlada je u 2015. poduzela značajne korake na progonu i kažnjavanju pojedinaca koji krše ljudska prava, navodi State Department.

Za vladu je prioritet rješavanje pitanja nestalih osoba iz Domovinskog rata. Na popisu ih je još 1573, prenosi State Department, i hrvatske vlasti traže suradnju susjednih zemalja u lociranju masovnih i pojedinačnih grobnica.

Iako je tijekom godine zabilježen napredak, vlada nije uspjela provesti restituciju imovine oduzete tijekom Drugog svjetskog rata i razdoblja komunističke vlasti. To se odnosi i na imovinu Srpske Pravoslavne Crkve i Zajednice židovskih općina u Hrvatskoj.

Vlada poštuje ustavom zajamčenu slobodu govora i medija. Neovisni mediji bili su aktivni i bez ograničenja objavljivali različita stajališta. I dok se vlada nije upitala u pisanje medija, u vlasništvu nad nekima od njih nedostaje transparentnosti. State Department navodi dva napada na novinare u 2015., Željka Peratovića u Zagrebu i Hrvoja Šimičevića u Rijeci.

U 2015. godini zabilježeno je nekoliko slučajeva antisemitizma u Hrvatskoj. State Department navodi kao primjer crtanje svastike na Poljudu na utakmici Hrvatske i Italije. Dodaje se kako su predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović i tadašnji premijer Zoran Milanović osudili incident, ali i da krivac još nije pronađen.

Navode se i slučajevi diskriminacije prema etničkim Srbima i Romima. Ističe se slučaj s uvođenjem ćirilice u Vukovaru, što je izazvalo prosvjede, kaže State Department, ali je vlada čvrsto branila postavljanje ćirilčnih natpisa kako je predviđeno zakonom.

Problem je i dalje diskriminacija i socijalno isključivanje Roma. Radi se o raširenoj praksi na području državljanstva i druge dokumentacije, obrazovanja, stanovanja i zapošljavanja.

Sloboda vjeroispovijesti i sloboda kretanja poštuju se, navodi State Department. Tijekom izbjegličke krize vlada je migrante i tražitelje azila tretirala humanano.

Iako je vlada učinkovito provodila zakon o sprečavanju korupcije u vlasti, taj problem u zemlji i dalje postoji, navodi State Department.

Vlada općenito poštuje neovisnost pravosuđa, ali ono pati od nagomilanih zaostalih slučajeva. State Department prenosi podatak Ministarstva pravosuđa da je takvih slučajeva do 30. lipnja 2015. bilo 559.349, što je ipak 16 posto manje nego godinu prije.

Brojne domaće i međunarodne skupine za ljudska prava djeluju slobodno i vlada im nije postavljala prepreke u objavljivanju njihovih izvješća o kršenju ljudskih prava. Vladini dužnosnici redovno su se sastajali s predstavnicima nevladinih organizacija i surađivali s njima.

Vlada poštuje zabranu diskriminacije temeljene na rasi, spolu, vjeri, političkoj opciji, nacionalnom ili društvenom podrijetlu, seksualnoj ili rodnoj orijentaciji, dobi, socijalnom statusu i oboljelima od nezaraznih bolesti.

Problem je, izvješćuje State Department, nasilje u obitelji. Policija redovno odgovara na prijave o obiteljskom nasilju, ali je vladina potpora sigurnim kućama i žrtvama obiteljskog nasilja ograničena.

State Department piše da vlada poštuje zabranu diskriminacije prema osobama s invaliditetom, iako ne uvijek učinkovito, i dodaje se da za takve osobe nedostaje infrastrukture i poticanje na zapošljavanje.

Zakon zabranjuje diskriminaciju na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta. Policija je odgovarala na prijave o nasilju protiv LGBT zajednice, ali se kao problem navodi nejasnost kaznenog zakona prema nasilnicima.

Tretman prema zatvorenicima bio je općenito human, ali je u nekim zatvorima i dalje problem prenapučenost. State Department ističe da je u 2015. zabilježen napredak u tom segmentu u odnosu na prethodnu godinu.

7. Prvi primjer diskriminacije u Jutarnjem listu Izvor: preuzeto u cijelosti (HINA/Jutarnji list, 2016)

Prvi članak kojega se analizira iz Jutarnjeg lista (vidi fotografiju 7.) svojim naslovom prikazuje ozbiljnost situacije u kojoj se Hrvatska pronašla i koji su najveći problemi. U navedenom članku možemo iščitati po kojim osnovama je diskriminacija najizraženija, a to je svakako nacionalna pripadnost. Navedeni članak primjer je objektivnog novinskog članka u kojemu se iznose svi problemi Hrvatske koje je zamijetio State Department bez uljepšavanja istih jer takvi, istiniti, trebaju biti dostupni javnosti kako se situacija u kojoj se nalazimo ne bi shvaćala olako. Izvješća poput ovoga trebalo bi biti u većoj mjeri sve dok se diskriminacija i govori mržnje ne spuste na minimalu jer realno nikada neće nestati u potpunosti.

DOBIO UVJETNU KAZNU

**ŠOU U ZADARSKOJ
BOLNICI 'Hoćeš li da te
ubijem? Ne možete mi ništa,
ja sam hrvatski branitelj!'**

Na uvjetnu kaznu od deset dana zatvora sa rokom kušnje od šest mjeseci kažnjen je umirovljeni branitelj (41) sa zadarskog područja jer je u ožujku ove godine na Odjelu psihijatrije Opće bolnice u Zadru narušavao javni red i mir vikom i tučom, piše Zadarski.hr.

Razljutio se 24. ožujka oko 15 sati dok je čekao liječnicu na Odjelu psihijatrije, pa je počeo vikati na medicinskog tehničara riječima: Gdje je ta doktorica. Čekam već pola sata, razbit ću vrata!", nakon čega mu je u jednom trenutku iz džepa jakne ispala boca rakije. Nakon što mu je medicinski tehničar podignuo bocu i pokazao liječnici, 41-godišnjak je ušao za njim u ambulantu gdje ga je s obje ruke uhvatio za košulju i dva puta odgurao u ormar iako mu je ovaj kazao da se smiri i prestane. Medicinar ga je potom, kako bi ga smirio, uhvatio rukama za ramena i pritisnuo na pod, dok je liječnica u međuvremenu pozvala policiju.

Nakon dolaska policije i upozorenja da prestane sa neredom, 41-godišnjak je nekoliko puta lupio stražnjim dijelom glave po zidu govoreći: "Hoćeš li da te ubijem!". Uz to je nekontrolirano mahao rukama vičući: "Što hoćete, ne možete mi ništa, ja sam hrvatski branitelj!" nakon čega su policajci morali upotrijebiti sredstva prisile, pa je 41-godišnjak u liscama doveden u prostorije policije gdje je odbio alkotestiranje.

Na sudu je kazao kako je spornog dana dok je čekao pregled jer se liječi od PTSP-a, postao revoltiran jer mu je medicinski tehničar kazao da pričekaj liječnicu jer ona ne mora odmah doći, te može doći i za dva sata. Dodatno ga je uznemirilo i to, kako je na sudu kazao, što što je liječnica pozvala policiju. Opovrgnuo je da mu je na pod pala boca rakije, a sutkinja **Teodora Projić-Škovrlj** ga je proglasila krivim jer je u zadarskoj bolnici ničim izazvan vikao i fizički se obračunavao.

Posebno otegotna okolnost u izricanju presude bila je činjenica što 41-godišnjak u bolnici nije bio izazivan, kao i stupanj upornosti kojim je nastavio remetiti javni red i mir.

8. Govor mržnje u zadarskoj bolnici Izvor: preuzeto u cijelosti (Jutarnji list, 2016)

Naveden je primjer članka (vidi fotografiju 8.) iz Jutarnjeg lista koji ne promiče direktno segmente koji se analiziraju već se u ovakvom članku može uvrijediti zbog kakvog tipa osobe je određena skupina na meti stereotipa, predrasuda, diskriminacije i govor mržnje. Nadalje,

zbog ispada jedne osobe branitelji se nađu na meti osuda i sve ih se svrstava u isti koš. Ponavljam, ako je jedna osoba određenih karakteristika ne znači nužno i da je druga takva, a pogotovo cijela skupina ljudi. Ovo je primjer članka na koji svakako trebaju biti uprte medijske oči, a javnost to treba interpretirati kao loše jer isticanje vanjskih čovjekovih odrednica kao što su spol, rasa, vjera, a u ovom slučaju status, ne čini osobu onakvom kakva ona to uistinu je i ni pod koju cijenu to ne bi trebao biti istaknuto ako se želi doći do pojedinog cilja, a pogotovo poticati na nasilje jer svi težimo ravnopravnosti i miru.

UZNEMIRUJUĆE

VIDEO: NJEMAČKA U ŠOKU Procurila snimka stravičnog napada usred Berlina, mladić remenom mlatio žrtvu jer je mislio da je Židov

Njemačka javnost je šokirana novim antisemitskim napadom koji se u utorka navečer dogodio u Berlinu a nakon što se u srijedu vijest i snimka napada munjevitom proširila društvenim mrežama.

Na snimci snimljenoj mobitelom vidi se jedan arapski mladić koji udarcima remenom napada osobu koja je držala mobitel. Mladić je tom prilikom iznio tvrdnju na račun žrtvine nacionalne i vjerske pripadnosti.

„Židovski bastarde makni taj mobitel“, rekao je napadač dok je udarao remenom po žrtvi i pritom više puta ponovljao „Jahuda“ što na arapskom znači Židov.

Napadača je odvuкао jedan mladić iz grupe ali je napadač u jednom trenutku još bacio i praznu bocu prema žrtvi koja ga je pratila.

I jednom dana se ispostavilo da žrtva uopće nije Židov nego arapski Izraelac koji je nije vjerovao da isticanje židovskih vjerskih obilježja u Berlinu može biti opasno. Tada je zajedno s jednim njemačkim prijateljem stavio židovsku kapticu kipu na glavu i izišao na ulicu.

„Rekao sam: takvo nešto nije moguće u Berlinu. I nekoliko minuta kasnije sam se uvjerio u suprotno“, rekao je mladić za izraelsku televiziju.

Napad se dogodio u četvrti Prenzlauer Berg s pretežito grafičkim-intelektualnim stanovništvom.

„Da se to dogodilo u Neuköllnu (čtvrta s visokim postotkom arapskog stanovništva) ne bih se čudio ali ovdje...“, izrazio je svoje čuđenje mladi Izraelac.

Predsjednik njemačkog vijeća Židova **Josef Schuster** zatražio je da se napadaču, ukoliko ga policija uhiti, ne sudi samo zbog fizičkog napada. „Mi moramo saznati koja je pozadina njegovog antisemitizma. Niti jedan čovjek na svijetu se ne rađa kao antisemit“, rekao je Schuster.

American Jewish Committee (AJC) za Njemačku priopćio je kako je ovo samo jedan od mnogih sličnih slučajeva u posljednje vrijeme. „Mi ne smijemo zatvoriti oči pred rastućim antisemitizmom u dijelovima arapske i muslimanske zajednice“, reklo je AJC direktorica **Deidre Berger**.

Ovaj napad je izazvao lavinu reakcija i kod njemačkih političara koji već neko vrijeme govore kako treba objaviti rat rastućem antisemitizmu posebice među mladim muslimanima u Njemačkoj.

„Antisemitizam je prisutan u svim slojevima društva i protiv njega se moramo boriti svim sredstvima“, rekla je **Angele Merkel** ovaj slučaj kojeg je okarakterizirala kao „užasno“.

„Nepodnošljivo je da mladi ljudi kod nas bivaju napadani samo zato jer nose kipu na glavi. Židovi se u Njemačkoj nikad više ne smiju osjećati ugroženima“, rekao je njemački ministar **Heiko Maas**.

Berlinski centar za praćenje antisemitizma je prošle godine zabilježio 10 napada s antisemitskom pozadinom. Berlinski gradonačelnik **Michael Mueller** rekao je da Berlin s antisemitizmom nije Berlin u kojem „želimo živjeti“.

9. Napad na mladića u Njemačkoj Izvor: preuzeto u cijelosti (Hina/Jutarnji list,2018)

Treći članak koji se analizira iz Jutarnjeg lista (vidi fotografiju 9.) još je jedan primjer u moru istih ili sličnih propusta koji se događaju na području cijelog svijeta. Ne može se tolerirati

ovakva situacija ni u jednom pogledu jer je zakinut mladi život na koga je izvršen antisemitski nasilnički čin zbog njegove nacionalne pripadnost, a pogotovo se u razgovoru s istim ne smije upotrebljavati takav način govora jer je to, vrlo očito, govor mržnje i diskriminacija. Medijske kuće svakodnevno pišu o primjerima sličnom ovome te javnost ostaje s pitanjem kada će ovakvoj netoleranciji doći kraj. Ni jednu osobu ne treba se tretirati loše po njezinoj nacionalnoj pripadnosti, a kamo prema povijesnom događaju u kojemu je navedena skupina ljudi bila omalovažavana, ne tretirana dobro i diskriminirana.

SKANDAL

KSENOFOBIJA U TURISTIČKOM SREDIŠTU Vlasnik ispraznio cijeli bazen nakon što se u njemu okupala žena u burkiniju: 'Izvolite i račun za čišćenje'

Žena muslimanske vjeroispovijesti bila je na odmoru u hotelu blizu francuskog Marseillea kad su joj naplatili čišćenje bazena jer se u njemu kupala u burkiniju.

Žena je bila na odmoru sa svojom obitelji i ušla je u bazen, a nosila je "muslimanski bikini", kupaći kostim u kojem je pokriveno cijelo tijelo osim lica. Član osoblja odmah je zamolio sve druge goste da izađu iz bazena, a ženi u burkiniju donio račun za čišćenje od 440 funti (oko 3.600 kuna).

Potom su njezinog supruga pozvali iz uprave odmarališta i zamolili ga da ostatak boravka "ne koriste bazen". Račun su im dali jer su smatrali da bazen, nakon što ga je ona koristila, moraju potpuno isprazniti i očistiti.

Žena, koja je na bazenu bila i sa svojom djecom, anonimno je za CCIF, francusku organizaciju koja se bori protiv islamofobije, rekla da je bila "razočarana, šokirana i povrijeđena činjenicom da netko može biti tako lud zbog jednog burkinija".

10. Primjer ksenofobije u medijima
Izvor: preuzeto u cijelosti (Jutarnji list, 2017)

Četvrti članak Jutarnjeg lista (vidi fotografiju 10.) prikazuje situaciju koja se dogodila u turističkom naselju te je ona po svim svojim osnovama ksenofobija. Strah od stranaca u zadnjih par godina je prerastao granice normale te je postao senzacija. Članak je čisti primjer

diskriminacije i govora mržnje prema osobi stranog porijekla, ali i prema njezinoj vjerskoj ispovijesti jer kao što možemo pročitati vlasniku je smetao burkinij. Ako poštujemo svoje zakone i norme kako u državi tako i u vjeri u najmanju ruku prema ostalima s kojima ne dijelimo navedeno trebali bi imati toleranciju, ali je najveći problem što pojedinci nemaju ni to te se upravo zbog njih i događaju ovakve situacije za koje se može reći da su vrlo degutantne te očiti znak ljudskog ne razmišljanja. Pozornost Jutarnjeg lista je na takvim primjerima o kojima treba biti moguća javna debata u svrhu ne ponavljanja sličnih ili istih situacija.

9.2.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA

11. Prikaz migranata

Izvor: preuzeto u cijelosti (Fajt R./Cropix za Jutarnji list, 2019)

Prva fotografija koja se analizira iz Jutarnjeg lista (vidi fotografiju 11.) je niz fotografija na kojoj je prikazana skupina migranata koji su trenutačna aktualna tema u hrvatskim novinama i portalima. Treba se naglasiti koliko često se u člancima upotrebljavaju migranti, izbjeglica i azilanti kao sinonimi, a tri navedene riječi imaju tri sasvim različita značenja. Također, migranti su u današnje vrijeme meta diskriminacije i govora mržnje te ih se često proziva. Nacionalna pripadnost ne određuje osobu kakva je ona uistinu i ako je jedan pripadnik skupine napravio negativan čin ne znači strogo da su svi jednaki. U današnjem svijetu biti netko drugi i drugačiji je motiv za diskriminativno ponašanje i govor mržnje te se protiv navedenog treba boriti i ustrajati na ravnopravnosti.

12. Govor mržnje na internetu

Izvor: preuzeto u cijelosti (Penić G./Jutarnji list, 2018)

Na drugoj fotografiji (vidi fotografiju broj 12.) koja se analizira iz Jutarnjeg lista, prikazano je niz negativnih komentara koji potiču diskriminaciju i govor mržnje. Situacija je takva da ako se u članku ne mogu pronaći govori mržnje i diskriminacije, u podnožju ispod članka, zasigurno će se pronaći barem jedan komentar koji promiče navedeno. Nadalje, ako je članak primjer diskriminacije ili govora mržnje koji za zadaću ima poučiti da se navedenim krše osnovna ljudska prava, situacija je još zabrinjavajuća ako se u podnožju nalaze komentari koji promiču isto. Iz navedene situacije vrlo se lako može zaključiti da nitko nije ništa naučio i da se počinitelj ili diskriminira ili se protiv njega upotrebljava govor mržnje te je onda takva situacija začarani krug iz kojega jednostavno nema izlaza. Ako se želi u bilo kakvoj mjeri stati negativnom ponašanju i govoru trebaju se postrožiti zakoni i ljude jednostavno naučiti da to nije moralan i ravnopravan život kakvom težimo.

9.3. 24 SATA

9.3.1. TEKSTUALNA ANALIZA

Policija izrešetala crnca: 'Imao je cijev, izgledala je kao pištolj'

Ime i dob ubijenoga još nisu objavljeni. No na društvenim mrežama ubrzo su objavljene snimke pucnjave, a iz gomile okupljenih građana, koju od policije dijeli traka, čuju se povici "tirani"

Newyorška policija u srijedu je nasmrtno izrešetala nenaoružanog crnca koji je prijetio policiji i pješacima metalnom cijev noseći je poput vatrenog oružja, izvijestio je policijski dužnosnik te dodao da je policija na mjesto događaja izašla nakon hitnih poziva građana.

Deset hitaca policajci su ispalili u Brooklynu u muškarca koji je zauzeo stav kao da će u njih pucati, rekao je šef lokalne policije Terence Monahan na konferenciji za novinare.

Ime i dob ubijenoga još nisu objavljeni. No na društvenim mrežama ubrzo su objavljene snimke pucnjave, a iz gomile okupljenih građana, koju od policije dijeli traka, čuju se povici "tirani".

Riječ je o novom u nizu policijskih ubojstava nenaoružanih crnih muškaraca koja su pokrenula ulične prosvjede i potaknula nacionalnu raspravu o pristranosti u američkom kaznenom pravosuđu.

Nedavno je ubojstvo nenaoružanog crnca u Kaliforniji potaknulo nekoliko dana protesta u Sacramentu.

13. Primjer segmenata diskriminacije i govora mržnje u 24 sata Izvor: preuzeto u cijelosti (HINA/24 sata, 2018)

Prvi članak 24 sata (vidi fotografiju 13.) svojim naslovom aludira na nešto negativno. „Izrešetali crnca“ je igra riječi urednika kako bi izazvali šok kod čitatelja jer se takav glagol i ne upotrebljava u kontekstu ljudske vrste nego životinjske. 24 sata često upotrebljava određene riječi kako bi izazvali šok kod čitatelja, ali se ponekad zbog toga i pronadu na meti osuda jer nikome nije jasno zašto bi napisali „izrešetali“ kada mogu upotrijebiti glagol „usmrtili“. Zbog želje da izazovu šok kod čitatelja, u navedenom članku, promiču se određeni segmenti govora mržnje, svakako situacija je za svaku osudu, ali krajnji cilj treba biti smanjivanje stereotipa, predrasuda, diskriminacije i govora mržnje, a ne širenje istih te što objektivnije izvještavanje o ovako tragičnom događaju. Druga stvar što ne valja s ovim člankom je upravo situacija koja se dogodila. Na osnovi rase ne može se prosuditi kakva je netko osoba i koji su mu ciljevi, činjenica je osoba iz ovoga članka crne rase ne znači da kod sebe ima bilo kakvo oružje te da je agresivna, a pogotovo da ga se ubije jer je netko pomislio da ima pištolj bez ikakvog dokaza da ga zapravo ima.

Čistka YouTubea: Miču govor mržnje i sve što veliča nacizam

Uklonit će se profili autora videa koji se više puta usprotive novoj politici, čak i ako je izravno ne prekrše. YouTube je razjasnio da bi nova pravila mogla utjecati i na one korisnike koji pretražuju takav sadržaj

YouTube je u srijedu objavio da će ukloniti sav sadržaj koji poriče Holokaust i ostale "dokumentirane nasilne događaje", što je veliki preokret u politici te tvrtke suočene s kritikama da promovira govor mržnje i nasilje.

Mrežna usluga za razmjenu videa u vlasništvu Googlea također je najavila da će ukloniti snimke koje veličaju nacističku ideologiju i promoviraju skupine koje vjeruju u svoju nadmoć nad drugima.

Uz to, uklonit će se profili autora videa koji se više puta usprotive novoj politici YouTubea, čak i ako je izravno ne prekrše.

YouTube je putem bloga razjasnio da bi nova pravila mogla utjecati i na one korisnike koji pretražuju takav sadržaj s ciljem da "nauče prepoznati mržnju te da se bore protiv nje".

Pravila bi mogla uzrujati zagovornike slobode govora koji tvrde da se govor mržnje ne bi trebao cenzurirati.

Jonathan Greenlatt, čelnik Antidifamacijske lige koja se bori protiv antisemitizma, rekao je da je ta organizacija apelirala na YouTube da promijeni pravila.

"Iako je ovo važan korak unaprijed, on nije dovoljan i nužno je uvesti još novih promjena na YouTubeu i drugim tehnološkim kompanijama kako bi se na odgovarajući način borile protiv mržnje i ekstremizma", zaključio je Greenlatt.

14. Čišćenje velikih platformi od govora mržnje i diskriminacije Izvor: preuzeto u potpunosti (HINA/24sata,2019)

Drugi članak iz 24 sata (vidi fotografiju 14.) samo je još jedan primjer kako i velika platforme, poznata cijelom svijetu, YouTube neće tolerirati govor mržnje i nacizam te da će svi sadržaji takve tematike biti uklonjeni kao i profili koji promiču navedene segmente. Situacija o neravnopravnosti i netoleranciji ne odnosi se samo na Republiku Hrvatsku nego na čitav svijet i kada jedna ovako velika medijska platforma počne sankcionirati one koji upotrebljavaju govor mržnje i promiču nasilje shvaća se ozbiljnost situacije koja je sve osim bajna. Treba biti svjestan da se situacija neće riješiti nikada ako se bude djelovalo kao pojedinac već je potrebno da se čitav svijet ustane i kaže „DOSTA!“ bilo kakvom obliku govora mržnje, islamofobiji, ksenofobiji, antisemitizmu, homofobija i slično navedenome.

Svećenik je zlostavljao curice? 'Ležao je kraj nas, dirao nas...'

Prema svjedočanstvima maloljetne štice curice doma zlostavljao je od 2001. do 2014. godine, a navodno je najviše vrebao djevojčice od 10 do 12 godina. Na meti su mu bila i djeca s poteškoćama u razvoju

Franjevac **Kornelije K.** godinama je navodno seksualno zlostavljao maloljetne štice curice. Doma za djecu bez roditeljskog staranja 'Ivan Pavao II' u Čitluk i Vionici u BiH, tvrdi pet bivših štice curice doma, pišu **Novosti**.

Prema njihovim svjedočanstvima, maloljetne štice curice doma zlostavljao je od 2001. do 2014. godine, a navodno je najviše vrebao djevojčice od 10 do 12 godina. Na meti ovog seksualnog predatora bila su i djeca s poteškoćama u razvoju. Katoličku crkvu potresa vjerojatno najveći pedofilijski skandal koji je ikad izbio na ovim prostorima.

- Dječaci ga nisu zanimali. Oblazio je krevete oko 23 sata. Za laku noć nas je dirao, zavaljao ruke pod pokrivač, dirajući intimne dijelove tijela. Nije sve zlostavljao. Imao je mljenice, one kojima je poklanjao najveću pozornost. Nije ga smetalo prisustvo više djevojčica. Samo je pazio da ga odrasli ne vide - opisala je stravične scene jedna od bivših štice curice koja je uvjeren da su o njegovom ponašanju znali svi odrasli.

Biskup mostarsko-duvanjski **Ratko Perić** i franjevački provincijal **Ivan Sesar** o ovome skandalu bili su pismeno obaviješteni još prije devet godina. Štoviše, obaviještena je bila i Sveta Stolica. Međutim, postupak protiv K. K. nije nikada pokrenut, a on nije kažnjen na bilo koji način. K. K. i dalje propovijeda i drži mise u crkvi Krista Kralja. Također je i još uvijek jedan od upravitelja Doma te ga do danas redovito posjećuje. Dom vodi i njegova sestra, časna sestra, **Kornelija K.**

- Neke sestre nekoliko puta su nam savjetovale da bježimo kad ga vidimo. Sestra Kornelija, međutim nije dala protiv svog brata. Kad bi čula da međusobno razgovaramo o tome ili ga ogovaramo, poludjela bi - kaže bivša štice curice. Druga je potvrdila njene riječi, a treća istaknula kako je K. K. znao u gaćama ulaziti kod djevojčaka u sobu.

- Jednom je takav legao pored mene i prijateljice. Dodirivao nas je dok nije zaspao - kaže te dodaje kako nije dao djevojčaka da se međusobno mažu kremom za zaštitu od sunca jer je to on morao raditi.

- Redovno je koristio te trenutke da nam uvlači ruke pod kostime. Mlađe je curice učio plovakati - dodaje.

Jedno od štice curice istaknula je kako nije bila zlostavljana, ali je uhvatila K. K. na djelu. Poput drugih starijih djevojčaka u domu, često se brinula za mlađu djecu. Jedne je večeri 2003. godine otišla u sobu u kojoj je spavalo dijete s poteškoćama u razvoju. Djevojčica je imala oko 14 godina.

- Kad sam otvorila vrata, vidjela sam kako Kornelije brzo izvlači ruku ispod jorgana. Odgurnula sam ga iz sobe i rekla mu da ga više nikad ne želim vidjeti u sobama gdje spavaju djevojčice. Sjećam se da se tresao i da mi je rekao kako nije očekivao takvo ponašanje od tako kulturne djevojke - rekla.

Sve negira

Novinar **Novosti** uspjeli su i doći do K. K. i suočiti ga s optužbama. On je sve negirao te dodao kako se radi o pohlepnoj lažljivici koja mu smješta jer joj nije dao financijsku podršku koju je tražila. Pretpostavlja da je ona poslala i anonimnu prijavu.

- Bilo je tu više od 300 djece. Bilo je svakakve djece. To su vam napuštena djeca bez roditelja, djeca iz razorenih obitelji, svakakva problematična djeca. Očekivala je, kao i mnoge druge, materijalno zbrinjavanje, da ih školujemo do fakulteta. Očekivale su svašta. Bilo je tu svega - rekao je K. K.

Crkva pokušala sve zataškati

Biskup Perić je rekao kako nije imao ovlaštiti istraživati spomenutog svećenika jer je prijava kojom ga se optužuje bila anonimna. Naposljetku, Vatikanu je poslano izvješće s prijavom i iskazom K. K. Priča je tako i završila. Nitko od navedenih nije obavijestio policiju, iako ih zakon BiH obvezuje na to. Crkva je tako pokušala zataškati pedofilijski skandal, pišu **Novosti**.

15. Segmenti govora mržnje protiv pojedinaca ili određene skupine Izvor: preuzeto u cijelosti (24 sata, 2019)

Kada se izvještava o događajima u koja su upletene maloljetne osobe treba biti jako oprezan i treba biti svjestan, ako i imamo takve informacije, da one ne bi trebale biti iznesene javnosti zbog posljedica koje osobe kroz cijeli život mogu imati. U trećem članku kojega analiziramo iz 24 sata (vidi fotografiju 15.) navedena je ustanova u kojoj se nalaze žrtve te se vrlo lako može doći do njih. Urednici 24 sata također su napravili veliku pogrešku pisanjem imena, mjesta od kuda dolazi počinitelj jer sam čin je za osudu te krivo posložene riječi vrlo lako mogu dovesti do tragičnog događaja. Iako su prenosili članak s drugog portala ne smiju javno iznositi navedene informacije te trebaju biti svjesni situacije u koju mogu dovesti i vjerojatno su doveli osobe spomenute u navedenom članku. Člankom se krše temeljna ljudska prava kao i kodeks časti hrvatskih novinara te se može pretpostaviti da su ovo određeni i bili sankcionirani zbog određenih dijelova koji mogu potaknuti na stereotipe, predrasude, diskriminaciju i govor mržnje, a to je ono što se ne tolerira u današnjem društvu.

'Gay ljude treba kastrirati': Tomislava izbacili ih HDSSB-a

HDSSB se ograđuje od svih neprimjerenih izjava gospodina Tomislava Marjanovića i napominje da to nikada nisu bili niti će biti stavovi HDSSB-a", poručili su iz te stranke

Tomislav Marjanović iz Nove Gradiške u hrvatskoj javnosti "proslavio" se jučer komentirajući objavu Bojana Glavaševića na Twitteru. Marjanović je, naime, napisao kako bi **homoseksualce trebalo kastrirati**, a tvrdio je da je član HDSSB-a.

Sve je počelo kada je saborski zastupnik Glavašević napisao je jučer kako mu je sin na televiziji vidio gej poljubac:

"Stariji potomak (9.5 godina) danas na tv vidio gay poljubac. Nakon par pitanja o tome na koje sve načine istospolni parovi mogu postati roditelji, **zaključio da bi on svakako dao gejevima i lezbijkama da usvajaju djecu** jer svako dijete zaslužuje imati obitelj". Zlilja nije teško.

Uskoro se javio Marjanović:

"Kakvi svi ovo je katolička i morana zemlja, a ne zemlja pedera i lezbača **treba ih sve kastrirati ko mačke**. Kakvo usvajanje pedera ako usvoje djete i to će bit peder ista, a za koju godinu 70% države će biti pederi i lezbače. To su umobolesne budale."

Danas su se oglasili iz HDSSB-a s porukom kako oni od 1. siječnja nije njihov član. Ogradili su se i od njegovih stavove, piše [Index](#).

"U svezi Vašeg članka objavljenog dana 25. veljače 2019. godine pod naslovom „Ovaj HDSSB-cvac tvrdi da homoseksualce treba kastrirati. Nazvali smo ga“, izvješćujemo Vas da je gospodin Tomislav Marjanović HDSSB-u pristupio 16. studenog 2018. godine, a iz stranačkih evidencija je obrisan, temeljem: statuta HDSSB-a, s danom 01. 01. 2019. godine **budući da nije platio članarinu za 2018. godinu**.

Naime, plaćanje redovite godišnje članarine jedna je od osnovnih obveza koje statut propisuje da bi se netko mogao smatrati članom HDSSB-a, a što isti nije učinio čime mu je automatizmom prestalo članstvo u Stranci.

Također Vas izvješćujemo da isti za vrijeme svoga članstva u HDSSB-u nije sudjelovao niti nazočio nijednom političkom sastanku HDSSB-a, **niti je bio ovlašten zastupati i predstavljati HDSSB**.

HDSSB se ograđuje od svih neprimjerenih izjava gospodina Tomislava Marjanovića navedenih u Vašem članku i napominje da to nikada nisu bili niti će biti stavovi HDSSB-a", poručili su iz te stranke.

16. Političari šire segmente diskriminacije i govora mržnje Izvor: preuzeto u cijelosti (24 sata, 2019)

U današnje vrijeme često se susrećemo sa situacijama u kojima javna osoba, na bitnijem položaju, njeguje segmente stereotipe, predrasude, diskriminaciju i govor mržnje te smatra da je njoj to dopušteno. (vidi fotografiju 16.). Nedopustivo je da osoba poznata javnosti iznosi navedena stajališta te se govor i djela takvih osoba treba sankcionirati kao što je ovdje i napravljeno jer će jedino tako biti shvaćeno kao djelo koje se neće tolerirati. Medijske oči često su uprte u takve situacije upravo kako bi se pokazalo kako se nikome neće dopustiti njegovanje navedenih segmenata te da će za njih odgovarati jer se teži ravnopravnosti svih građana. LGBT zajednica česta je tema diskusija koje se vode u Republici Hrvatskoj. Javnost je često podijeljena oko pitanja koja prava trebaju imati osobe koje pripadaju LGBT zajednici. O slučajevima u kojima se krše ljudska prava jako je teško diskutirati ako oni nisu prikazani u medijima.

9.3.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA

17. Grafit „Bandić lopov“

Izvor: preuzeto u cijelosti (Regovic J./Pixsell za 24 sata, 2019)

18. Grafit u Splitu

Izvor: preuzeto u cijelosti (Barišić Z./24 sata, 2019)

Obje fotografije s portala 24 (vidi fotografije 17. i 18.) sata promiču segmente govora mržnje zbog tekstualnih natpisa koji se nalaze na javim mjestima. Grafitima se ističe nezadovoljstvo zbog određenih situacija, političkih ili onih sportskih. Tanka je linija između slobode izražavanja i govora mržnje s čime ljudi često nisu upoznati te nisu svjesni da ovakav natpis, na javnom mjestu situaciju može pogoršati još više. Natpisima se krše osnovna ljudska prava

jer se ni jedna osobi, bila ona poznata ili ne poznata javnosti, ne smije naći u situaciji gdje se o njoj javno govori, a govor je prožet mržnjom. Ljudi su u današnje vrijeme nezadovoljstvo počeli izražavati grafitima na spomenicima ili javnim zgradama te se protiv njih često pokreću tužbe zbog uništavanja imovine, a njih govor mržnje često bude osuđivan. U zemlji koja pokušava ravnopravnost podići na dostojan nivo, ovakvi natpisi su nedopustivi.

9.4. NET.HR

9.4.1. TEKSTUALNA ANALIZA

HOROR U SRCU EUROPE

NEMOJTE SE ZAVARAVATI, I EU IMA PROBLEMA S RASIZMOM I DISKRIMINACIJOM: Pogledajte brojke, ne lažu

“Stvarnost je i sramotna i frustrirajuća: rasizam prema boji kože i dalje je svakodnevna pojava u EU-u”

Crnci su suočeni sa “svakodnevnom” diskriminacijom diljem Europske unije, stoji u izvješću Agencije EU-a za temeljna prava objavljenom u srijedu. Osobe afričkog porijekla žive u lošijim stanovima i teže dobivaju posao, a na ulici ih se vrijeđa na rasnoj osnovi i policija ih češće zaustavlja, stoji u izvješću.

Posebno su na poslu i na tržištu rada diskriminirani mladi crni muškarci.

U nekim europskim zemljama do 76 posto njih ne radi, ne školuje se ili ne osposobljava za rad, u usporedbi prema osam posto opće populacije. Oko 45 posto crnaca živi u pretrpanim stanovima, prema 17 posto ukupnog stanovništva, dok samo 15 posto posjeduje stan ili kuću, nasuprot 70 posto opće populacije.

Svaki treći crnac doživio je rasne uvrede u posljednjih pet godina, a njih 24 posto zaustavila je policija.

Agencija je pozvala članice Unije da donesu napatke za policijsko postupanje. “Stvarnost je i sramotna i frustrirajuća: rasizam prema boji kože i dalje je svakodnevna pojava u EU-u”, rekao je direktor agencije Michael O’Flaherty.

Izvješće se odnosi na 12 zemalja članica EU-a, a izrađeno je na temelju informacija prikupljenih od 25.000 ljudi imigrantskog ili manjinskog porijekla, uključujući oko 6000 crnaca.

19. EU sa problemima diskriminacije i govora mržnje Izvor: preuzeto u cijelosti (HINA/Net.hr, 2018)

Prvi članak s portala Net.hr (vidi fotografiju 19.) govori o situaciji u vezi diskriminacije i govora mržnje te ističe kako se i Europska unija nalazi u sličnoj, ako ne i u istoj situaciji. Svjesni situacije u kojoj se Europska unija, velika zajednica europskih država, nalazi treba se boriti protiv sila diskriminacije i govora mržnje. U članku se ističe kako najviše diskriminacije ima na temelju rase te da je navedeno situacija s kojom se pripadnike druge

rase susreo barem jedanput tijekom života te su navedeni postotci zabrinjavajući. Članak je u suštini primjer onoga što se događa u Europskoj uniji, napisan objektivno ističući činjenice koje se pokušavaju gurnuti pod tepih, ali s realnošću se treba suočavati i protiv nje se boriti ako je uistinu toliko loša, a bez razmišljanja se može zaključiti da je situacija u vezi diskriminacije i govora mržnje katastrofalna.

SRAMOTNE SITUACIJE

DJECA S POSEBNIM POTREBAMA U RALJAMA SUSTAVA: Brojni izvori prepreka za upis, među njima i onaj da se čeka dok godišnji ne završe i ne počne škola

‘Ona zna da je nastava počela, čuje što govorimo i pita svaki dan: “Jesu stigli papiri? Kad ću ja u školu?”. A ja ne znam što da joj kažem!’, priča majka još jedne djevojčice čiji je upis u prvi razred ‘zapeo’

Nakon što je Ana Vujnović progovorila u javnosti o problemima s kojima se pri upisu u prvi razred osnovne škole suočila njezina obitelj, o poteškoćama s kojima se susreću djeca s posebnim potrebama i diskriminaciji odlučili su ponešto reći i drugi.

Godišnji važniji od djece

Večernji list donio je tako priču o djevojčici Teni iz Velike Gorice, također s posebnim potrebama, koja nije mogla krenuti u školu jer su joj zagubili papire. Njezina majka Monika Bradica još je u srpnju zvala [gradski](#) ured za školstvo radi upisa, no kazali su joj da mora čekati kraj godišnjih odmora da bi joj šefica ureda potom u kolovozu rekla da se stripi dok ne počne školska godina. Nakon ponovnih [poziva](#) doznaje da su se papiri zagubili između liječnika, škole, [gradskog](#) te županijskog ureda za školstvo te kreće u bitku.

“Ona zna da je nastava počela, čuje što govorimo i pita svaki dan: “Jesu stigli papiri? Kad ću ja u školu?”. A ja ne znam što da joj kažem!”, priča Tenina majka upozoravajući da se takve situacije ne bi smjele događati.

No, ni Tena poput Elene nije usamljena u grubim i ponižavajućim diskriminacijama koje doživljavaju djeca s teškoćama u razvoju.

Brojni izvori pri upisu

Prije nekoliko godina jedna je Zagrepčanka bila šokirana kada su joj rekli da dijete mora ispisati iz vrtića zbog dijabetesa jer mu ne mogu osigurati posebnu prehranu. “Preselila sam dijete u drugi vrtić gdje to što ima dijabetes ne predstavlja nikakav problem”, ispričala je.

Iako izvrstan student, mladić u invalidskim kolicima na kraju je odustao od studiranja jer na fakultetu nije bilo lifta. “Vrtić i srednja škola, za razliku od osnovne škole, nisu obavezni pa djeca s teškoćama tu nailaze na više problema. Generalno, sve je manje djece u Hrvatskoj prisiljeno napuštati dom da bi otišlo na školovanje u velike centre i tamo bilo stacionirano, što je dobro. Međutim, uvjeti školovanja počivaju na empatiji i angažmanu pojedinaca i okoline, o umješnosti ravnatelja i dobroj volji lokalne zajednice ovisi koliko će ti uvjeti biti kvalitetni”, govori za [Večernji list](#) Lidija Bonačić Krešić, tajnica udruge Put u život – PUŽ. Pritom dodaje da se često pri upisima susreću s izgovorima kao što se prevelike skupine, nedostatak osoblja, ali i brojne druge apsurdne.

Već sad krenuti u bitku za iduću godinu

“Roditeljima koji imaju dijete s teškoćama u razvoju savjetujem da što ranije, već sada za iduću školsku godinu ili najkasnije u siječnju, odu u školu prema mjestu stanovanja ili onu u koju misle da će njihovo dijete ići i [razgovaraju](#) s vodstvom škole. Da vide na koji način škola radi s djecom s teškoćama, kakva je organizacija i kakva su pravila. Kad škola zna da roditelj želi da mu se dijete školuje kod njih, zajedno prolaze cijelu proceduru. Jer, imati pravo je jedno, a praksa je vrlo često nešto drugo”, savjetuje Lidija Bonačić Krešić.

Dodajmo brojnim drugim problemima s kojima se djeca susreću i podatak da su neki roditelji u petak, uoči početka ove školske godine, dobili ispisnicu djeteta iz centra koji je pohađalo radi psihosocijalne podrške. Tako im je država uskratila socijalnu uslugu rehabilitacije koja kod djece s teškoćama u razvoju potiče kognitivne, funkcionalne i komunikacijske vještine.

20. Diskriminacija nad djecom

Izvor: preuzeto u cijelosti (Danas.hr/Net.hr, 2018)

Sustav Republike Hrvatske očito ne štedi nikoga, pa ni one najnemoćnije, a to su djeca koja ni ne znaju što znači diskriminacija te da su upravo oni žrtve. Na temelju toga da dijete školu pohađa po posebnom programu nedopustivo je diskriminirati ga po navedenoj osnovi. Otužno je koliko sustav ima propusta te se ovakve situacije trebaju najstrože osuđivati. Ni jedno dijete nije samostalno odlučilo da će, na primjer, imati dijabetes te u konačnici to nije osobina nikoga, a pogotovo ne djeteta, koja određuje kakvo ono uistinu jest. Drugi članak koji je uzet za analizu sa Net.hr (vidi fotografiju 20.) upravo govori o situacijama u kojima su se djeca našla na meti diskriminacije zbog posebnih potreba, dijabetesa ili zbog poteškoća u razvoju.

Opravdanje da su „drugačiji“ dovode do toga da djeca ne budu upisana u školu ili da ih roditelji moraju ispisati iz vrtića što je nezamislivo. Novinar je težio objektivnom pisanju te je emocije ostavio postrani što bi značilo da se ne krši Kodeks časti hrvatskih novinara u navedenom članku.

'UKLONITE HEJTERSKE KOMENTARE': Etičko povjerenstvo upozorava Živi zid zbog govora mržnje o migrantima

Ustvrdili su kako krše izborni etički kodeks
Etičko povjerenstvo izreklo je upozorenje Živom zidu i naložilo mu da bez odlaganja sa svog Facebook profila ukloni brojne 'hejterske' komentare objavljene ispod dva članka, u kojima se govorom mržnje i pozivanjem na nasilje piše o migrantima, a predstavnike te stranke pozivaju i da se javno ispričaju zbog povrede Izbornog etičkog kodeksa.

Povjerenstvo je utvrdilo da je Živi zid povrijedio izborni etički kodeks tako što je objavio poveznica na članke s dvaju portala objavljenih na njihovom službenom Facebook profilu koji negativno govore o migrantima, ali i nebrisanjem brojnih komentara govora mržnje i pozivanja na nasilje ispod obje objave.

Radi se o objavi poveznica na članak s portala Teleskop.hr naslovljen "Begovo Razdolje u strahu od migranata: Provaljuju u kuće, trgaju križeve i uništavaju imovinu Teleskop" i na članak s RTL-ova portala "Bračnom paru migranti upali u kuću dok su spavali: 'Mogli su nas ubiti? Samo sam plakala'", konkretizira Povjerenstvo u svojoj odluci.

I Gong protiv Živog zida

Prijavu i očitovanje u tim slučajevima zatražila je udruga Gong, pa je Povjerenstvo izvršilo uvid u sporne tekstove objavljene na mrežnim stranicama stranke. Utvrdilo je da je "Živi zid objavljivanjem poveznica na svojim službenim Facebook stranicama na objavljenе članke u kojima se piše negativno i pogrdno o migrantima, svjestan da će time prouzročiti brojne negativne komentare u kojima su ostvareni elementi govora mržnje, postupio neodgovorno i suprotno etičkim izbornim standardima".

"Povjerenstvo sa žaljenjem konstatira da je hrvatski javni prostor opterećen niskom razinom kulture komuniciranja i provalama govora mržnje, a osobito u Facebook komentarima medijskih objava. Međutim u kontekstu izbornog procesa posebna je odgovornost na izbornim sudionicima na promicanje kulture dijaloga i sprječavanju svakog oblika govora mržnje i poticanja na mržnju i nasilje", ističu u Etičkom povjerenstvu.

Tvrde da je Živi zid, objavljivanjem navedenih poveznica i posebno nebrisanjem komentara, postupio upravo suprotno, čime je ostvario obilježja teškog kršenja Izbornog etičkog kodeksa.

21. Upozorenje Živom zidu zbog govora mržnje nad migrantima Izvor: preuzeto u cijelosti (HINA/Net.hr, 2019)

Treći članak s portala Net.hr (vidi fotografiju 21.) govori o upozorenjima danoj političkoj stranci Živi zid zbog objavljivanja poveznica na društvenoj mreži, Facebook kojima se promiču segmenti diskriminacije prema određenoj skupini, a to su o ovome slučaju migranti. Također stranka je poticala na nasilje čime je prekršila osnovna ljudska prava. Ne dopustivo je pozivati na nasilje protiv ijedne osobe ili skupine.

ZADRANIN KOJI JE DODAO 'LJ' NA 'UBI SRBINA' ODGOVORIO TABLOIDIMA: 'Žao mi je države Srbije jer ima ovakve medije'

'Žao mi je države Srbije jer ima ovakve medije. Ljudi u Srbiji to nisu zaslužili, daleko su obični ljudi iznad ovih vaših naslova i uvjeren sam da se većina ljudi u Srbiji vas srami', obrušio se mladić na srpske medije

Jure Zubičić, Zadraniin koji je mnoge oduševio kada je grafit 'Ubi Srbina' prepravio u 'Ljubi Srbina' te na taj način širio ljubav, a ne mržnju, zaradio je prijavu zbog uništavanja tuđe imovine.

"Podnesena je kaznena prijava protiv mene zbog uništavanja tuđe imovine zbog dopisanog slova 'Lj' te sam danas povodom toga bio na policiji na razgovoru. Priznajem da sam dopisao slovo Lj, ali ne smatram da sam uništio tuđu imovinu već upravo suprotno, popravio sam je!"

S druge strane, pozivam javno anonimnog prijavitelja da me prijavi svojim imenom i prezimenom jer sam i ja dopisao slovo i stao iza toga imenom i prezimenom. Zanimam me je li isti anonimac podnio i kaznenu prijavu protiv nepoznatog počinitelja čiji sam grafit ispravio? I vrijedno je spomena da su policijski djelatnici bili vrlo profesionalni i ljubazni", napisao je jučer mladić iz Zadra.

Kada je o tome izvjestio na svom Facebook profilu, sva pažnja bila je na njemu, ali ne samo ona hrvatskih medija, već i srpskih.

Informer, tabloid blizak Aleksandru Vučiću odmah je objavio tekst s naslovom: 'ZADRANINA ČEKA ZATVOR JER JE PREPRAVIO 'UBI U 'LJUBI SRBINA': Stvarno Hrvati, stidite li se vi ičega?', dok su novinari Alo-a napisali: 'OVO JE DOKAZ Skandal! Hrvati dokazali da su bolestan i genocidan narod i da Srbe genetski mrže'.

No Zadraniin ne podržava mržnju u niti jednom obliku te je koristivši društvene mreže poslao snažnu poruku srpskim medijima.

'Borim se na svim stranama'

"Kako sam opet pridobio medijsku pažnju moram reagirati! Dakle, srpskim medijima želim poručiti nekoliko stvari! Kad se borim protiv govora mržnje borim se na svim stranama bez obzira na nacionalnost ili bilo koje drugo obilježje.

Ovaj logički slijed koji vi izvodite je izuzetno bezobrazan i opasan. Upravo je to uzrok sve veće pojave mržnje i dok kao podržavate borbu protiv istog vi je itekako potičete jer vi na temelju jednog anonimca koji je podnio prijavu donosite zaključak o jednom cijelom narodu. Gospodo, ako vas se tako može nazvati, vi ste jedan od značajnih uzroka sve široj pojavi govora mržnje. Ne želim vas ni pitati je li vas sram.

'Vi potičete mržnju'

Pa da ponovimo. Novinari dragi, ne čeka me zatvor jer o prijavi se tek treba odlučiti, drugo pripadnost jednom narodu ne dokazuje da je itko bolestan, genocidan ili pak genetski mrze. To što vi mržnju koristite za vlastite klikove pritom ne misleći na posljedice koje stvarate ne znači da se nekog genetski može uopće mrziti. Dalje, da ste dobro pročitali što sam napisao vidjeli biste da sam svakako pohvalio rad policije jer su oni po zakonu mene samo morali pozvati tako da i njih nepravedno prozivete.

Da ste stvarno borite protiv govora mržnje ovakve naslove ne biste pisali. Štoviše, vi ga potičete.

Žao mi je države Srbije jer ima ovakve medije. Ljudi u Srbiji to nisu zaslužili, daleko su obični ljudi iznad ovih vaših naslova i uvjeren sam da se većina ljudi u Srbiji vas srami!

A ono što mene najviše raduje u cijeloj priči je to što je reakcija mojih sugrađana, a i ljudi izvan Zadra jako velikom većinom pozitivna."

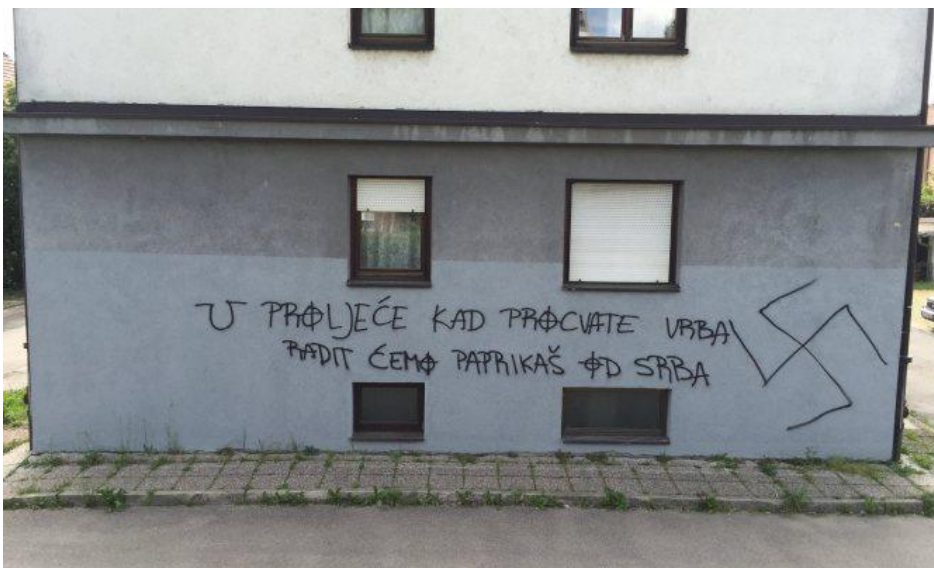
22. Zadraniin protiv diskriminacije i govora mržnje našao se na meti medija Izvor: Preuzeto u cijelosti (Danas.hr/Net.hr, 2019)

U četvrtom članku koji se analizira (vidi fotografiju 22.) može se primijetiti koliko u današnje vrijeme novine, tabloidi i portali primiču senzacionalizmu i žutom tisku. U ovome članku to nisu hrvatski mediji, ali situacija u Republici Hrvatskoj je identična. Članak govori o dobroj namjeri muškarca koji je degutant grafit „ubi Srbina“ prepravio u „ljubi Srbina“ te se našao kao meta osuda. Muškarac je također oštro usudio naslove koje je pročitao u srpskim tabloidima te im poručio kako nije on taj koji širi govor mržnje, već mediji. Ne pojmljivo je kako originalni autor grafita nije osuđivan jer se navikao voditi konstantan „rat“ između Hrvata i Srba, a kada je čovjek koji ne promiče segmente ni diskriminacije ni govora mržnje išao popravljati nešto što je uistinu loše raditi u 21. stoljeću, onda je on bio meta svakog medijskog članka. U pokušaju razumijevanja nastale situacije jedini logičan razlog zašto se ovo dogodilo je zato što je Zadraniin preuzeo odgovornost za učinjeno djelo, a s takvom situacijom se jako rijetko možemo susresti.

9.4.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA

23. Grafit iz „Ubi srbina“ u „Ljubi srbina“
Izvor: preuzeto u cijelosti (Twitter/Net.hr, 2019)

24. Govor mržnje protiv Srba
Izvor: preuzeto u cijelosti (Facebook/Net.hr, 2016)

Na fotografiji (vidi fotografiju 23.) je prikazan grafit iz prethodnog članka (vidi fotografiju 22.) prije prepravljavanja i poslije. Muškarac iz Zadra koji ne želi promicati segmente diskriminacije i mržnje i koji ne želi u svojoj okolini imati jedan ovakav toksičan grafit odlučio ga je prepraviti te pozvati javnost na ravnopravnost kojoj svi težimo i na život bez diskriminacije ili govora mržnje bilo to po osnovama nacionalne pripadnosti ili vjere, rase, spola i slično navedenome. Druga fotografija koja se analizira (vidi fotografiju 24.) s portala

Net.hr upravo prikazuje onakav grafit na koji su svi navikli, negativan grafit, prepun segmenata diskriminacije i govora mržnje koji ne teži nikakvoj ravnopravnosti već što više potiče na agresiju i nasilje. Ovakvi grafiti su tipičan primjer onoga što se radi konstantno i čime se krše osnovna ljudska prava.

9.5. NACIONAL

9.5.1. TEKSTUALNA ANALIZA

GOVOR MRŽNJE Priveden sin Josipa Đakića

Sin saborskog zastupnika Josipa Đakića, Ivan Đakić, priveden je u utorak na ispitivanje u policiju zbog govora mržnje na društvenoj mreži Facebook, doznaje **RTL**.

Mlađi je Đakić jučer na svojem Facebook profilu objavio šokantnu fotografiju osobe s ustaškim znakovljem koji u ruci drži odrubljenu glavu osobe s četničkim oznakama. "Svim 'prijateljima' Srbicima sretan Božić", napisao je 22-godišnjak uz fotografiju.

"Priveden je u virovitičku policiju zbog govora mržnje iskazanog na Facebooku. On je sve priznao, ispričao se, jutros je došao kod mene u stranku, ispisao je i ispričao se i članovima i čelništvu i svima koje je uvrijedio", rekao je Josip Đakić za **N1**.

U večernjim satima ponedjeljka reagirao je HDZ te osudio takav govor mržnje uz najavu pokretanja stegovnog postupka. Na tu je temu danas konferenciju za novinare sazvao Klub zastupnika SDSS-a. **Više pročitajte ovdje.**

Saborski zastupnik HDZ-a i čelnik Hvidre Josip Đakić danas je također osudio objavu svoga sina Ivana Đakića te se ispričao i izrazio žaljenje zbog "sramotne i uvredljive objave slike i teksta", a njegov sin ujutro se iščlanio iz HDZ-a što otac smatra priznanjem velike pogreške te shvaćanjem težine nemilog čina. **Više pročitajte ovdje.**

25. Primjer govora mržnje u Nacionalu
Izvor: preuzeto u cijelosti (Nacional, 2019)

Prvi članak kojega se analizira iz Nacionala (vidi fotografiju 25.) također je primjer govora mržnje koji su osim Nacionala prenosili svi mediji zbog nedopustivosti ovakve situacije. Zastupnikov sin na društvenoj mreži, Facebook, objavio fotografiju koja je šokirala javnost zbog opisa koji je napisao iznad nje. Počinitelj je čestitao Božić pripadnicima srpske nacionalnosti koje pogrdno naziva „Srbicima“. Ovakvim djelom njeguje se diskriminacija kao i govor mržnje na osnovi nacionalne pripadnosti te se navedenim krše ljudska prava. Članak

je napisan objektivno te novinar ne krši Kodeks časti hrvatskih novinara.

POKRENUT POSTUPAK Izvanredni otkaz vjeroučitelju Bagariću

Ravnateljica zagrebačke Osnovne škole Matije Gupca Ljiljana Klinger izvijestila je u petak kako je pokrenula proceduru izvanrednog otkaza ugovora o radu vjeroučitelja Krešimira Bagarića koji je snimljen kako učenicima govori o strijeljanju nekih hrvatskih političara, Hrvate naziva "nezahvalnom stokom" te opravdava ratnog zločinca Ratka Mladića.

"Postupak za izvanredni otkaz pokrenut je kada je potvrđena vjerodostojnost snimke objavljene na portalima", rekla je Hini.

Ranije je izjavila kako je šokirana objavljenom snimkom te osudila ponašanje vjeroučitelja. Ocijenila je kako je riječ o zlouporabi položaja učitelja, stavovi koje je iznio "nisu u skladu ni s građanskim niti s humanim načelima, a poziv na linč i govor mržnje su za svaku osudu".

Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu također je reagiralo i policiji naložilo provođenje izvida o izjavi vjeroučitelja iz zagrebačke Osnovne škole Matija Gubec, Krešimira Bagarića.

Tužiteljstvo je na svojoj internetskoj stranici objavilo da je od policije zatražilo izvide "radi utvrđenja elemenata kaznenog djela za koje se progon poduzima po službenoj dužnosti".

O rezultatima izvida kao i državnoodvjetničkoj odluci u predmetu javnost će biti pravovremeno obaviještena.

Ministrica obrazovanja Blaženka Divjak prva je reagirala u petak na tu snimku objavom na svojem facebooku poručivši da je šokirana otkrićem snimke u kojoj se otvoreno propagira govor mržnje te je najavila istragu o tom slučaju.

Od vjeroučiteljevih izjava ogradio se i Ured za vjeronauk u školi Zagrebačke nadbiskupije.

Portal Index.hr objavio je audio snimku u kojoj vjeroučitelj učenicima na satu govori da treba strijeljati Stipu Mesića i Vesnu Pusić, za Hrvate govori da su "nezahvalna stoka, debili, kreteni", tvrdi da su Mladićevi zločini nad Bošnjacima bili opravdani, "a mi imamo dudeke" i sl.

Vjeroučitelja je tijekom njegova ispada zabilježio učenik škole.

26. Segmenti diskriminacije i govora mržnje u prosvjeti Izvor: preuzeto u cijelosti (HINA/Nacional, 2017)

Drugi članak iz tjednika Nacionala (vidi fotografiju 26.) koji je uzet za analizu također je primjer sankcioniranja osobe koji promiče diskriminaciju i govor mržnje kako bi javnost bila upućena da je to ponašanje koje se jednostavno ne tolerira. Nije dopustivo da itko promiče segmente diskriminacije i govora mržnje, a pogotovo ne vjeroučitelj kojemu je glavna zadaća odgajati djecu i učiti ih o moralnom životu. Škola bi trebala biti ustanova koja promiče moralna ponašanja i tolerantan život bez obzira na razlike. Treba shvatiti da na svijetu ne živimo sami ograđeni u svoja četiri zida te da treba prihvatiti različite vjere, rase, nacionalne pripadnosti i slično navedenom.

Prijetnje smrću članovima Vijeća za elektroničke medije

Članovi Vijeća za elektroničke medije izvijestili su da su prije nekoliko dana dobili pisma s prijetnjama smrću, a zbog donošenja odluke o sankcioniranju govora mržnje prema migrantima u emisiji "Bujica", koja je u programima šest lokalnih televizija emitirana 6. studenog, javlja **HRT**.

Prijetnje su prijavljene policiji i pokrenuta je istraga za nepoznatim počiniteljem, stoji u priopćenju Vijeća za elektroničke medije.

Vijeće poručuje da će, bez obzira na ove prijetnje, svoj posao i nadalje raditi profesionalno u skladu sa Zakonom o elektroničkim medijima i neće tolerirati govor mržnje u javnom medijskom prostoru bez obzira od koga dolazi i na koga je usmjeren.

Zagrebačka policija potvrdila je da je zaprimila prijavu Vijeća.

27. Govor mržnje prema članovima Vijeća za elektroničke medije
Izvor: preuzeto u cijelosti (Nacional,2018)

Javnost često nije upoznata sa zanimanjem novinarstva te se ne shvaća čemu su novinari izloženi i što sve trebaju odraditi za samo jedan članak. Često se nalaze u nezahvalnim pozicijama zbog urednika koji očekuju nemoguće, a većina urednika nije upoznata s poslom na terenima. Bilo kakav čin diskriminacije ili govora mržnje treba biti prijavljen nadležnim tijelima kako ne bi došlo do ponavljanja istih ili još gorih situacija. Člankom (vidi fotografiju 27.) saznajemo kako su članovi Vijeća za elektroničke medije zaprimili pisma s prijetnjama smrću zbog odluke kojom sankcioniraju govor mržnje protiv migranata. Ovakav događaj izazvao je prosvjede novinara zbog prijetnji i zbog izloženosti s kojom se susreću svakodnevno pri samom odlasku na posao.

HRT bez komentara o otkazu novinaru

Vodstvo HRT-a u srijedu se oglasilo o pokrenutom procesu uručenja izvanrednog otkaza novinaru i uredniku Hrvatskog radija Miloradu Šikanjiću zbog navodnog govora mržnje u radijskoj emisiji u kojoj je kritizirao Ivana Vrdoljaka te u priopćenju s HRT-a ističu "kako radnopravne odnose te podatke povezane s njima, kao i dosad, ne komentiraju".

No, kako je Hini neslužbeno potvrdio izvor blizak vodstvu HRT-a, protiv Šikanjića je krajem prošlog tjedna pokrenut proces izvanrednog otkaza zbog navodnog govora mržnje jer je gostujući u radijskoj emisiji "U mreži prvog" kritizirao povratak Ivana Vrdoljaka na čelo Hrvatske narodne stranke (HNS).

Kao najsporniju izjavu novinara Hrvatskog radija, kako se doznaje, vodstvo HRT-a ističe Šikanjićevo stajalište da je Vrdoljak "politička lešina" na čelu, kako je istaknuo, klijentelističke stranke.

Šikanjić je to izrekao podsjećajući kako je javnost doznala da je Vrdoljak o koaliciji s HDZ-om pregovarao još kad je na čelu te stranke bio Tomislav Karamarko, a nakon toga i za vrijeme premijerskog mandata Tihomira Oreškovića.

"Kada biračima pokažeš, ti koji si kao bio liberal i ušao na SDP-ovoj listi, da misliš da su stoka sitnog zuba, ti si po mom mišljenju politički mrtav. U svakom slučaju jedna politička lešina. Jednostavno, kad si moralno mrtav, onda si moralni leš. To je ono po čemu će Vrdoljak i svi koji ga podupiru zaudarati", između ostaloga, izjavio je Šikanjić u radijskoj emisiji HRT-a emitiranoj 19. prosinca.

HNS je nedugo nakon toga javnoj radioteleviziji poslao priopćenje na temelju čega su odgovorni na HRT-u zaključili kako je Šikanjić u svojem nastupu koristio neprimjerene izraze – odnosno govor mržnje. U pokrenutom procesu mogućeg uručenja izvanrednog otkaza, Šikanjić je navodno već iznio svoju obranu tvrdeći kako je iznosio vrijednosne sudove, a ne govor mržnje.

Milorad Šikanjić novinar je s dugogodišnjim iskustvom, karijeru je započeo u Hini, a 1998. postao je prvi glasnogovornik i urednik Glasnika Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja. Od 2003. radi u Informativnom programu Hrvatskog radija, a do nedavno je bio jedan od urednika emisije "U mreži prvog", koja je 2015. osvojila Večernjakovu ružu. Kao politički komentator dosad je redovito gostovao u emisijama HRT-a.

28. Članak o otkazu novinara zbog širenja govora mržnje Izvor: preuzeto u cijelosti (HINA/Nacional,2017)

Četvrti članak iz Nacionala (vidi fotografiju 28.) primjerom je kako se treba postupati sa svima onima koji promiču segmente diskriminacije ili govor mržnje, a pogotovo ako navedene stavke šire novinari. Ni jednoj osobi diskriminacija i govor mržnje ne smije se tolerirati ako želimo živjeti u državi ravnopravnosti i tolerancije. Temeljna ljudska prava su jasno određena i ni jedna osoba, pa ni novinari ih ne smiju kršiti. Ovim činom prekršen je kodeks časti hrvatskih novinara u kojemu se također diskriminacija i govor mržnje ne toleriraju.

9.5.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA

29. Gay pride

Izvor: preuzeto u cijelosti (Stromtić M./HINA za Nacional,2019)

Prva fotografija (vidi fotografiju 29.) iz tjednika Nacional prikazuje LGBT zajednicu koje su česta meta diskriminacije i govora mržnja. Zbog niza stereotipa i predrasuda javnost o prikazanima razvija negativan stav bez ikakvih osnova. Mediji su također oni koji, često, upotrebljavaju krivu terminologiju u vezi LGBT zajednica. Terminologija je jasno određena te se nikako ne tolerira upotrebljavanje podrugljivih riječi koji šire segmente stereotipa, predrasuda, diskriminacija i govora mržnje.

30. Išarani spomenik žrtava fašizma

Izvor: preuzeto u cijelosti (Facebook/Antifašistički vjesnik za Nacional, 2016)

Znakovi govora mržnje počeli su pojavljivati svagdje, pa se tako na drugoj fotografiji iz

Nacionala (vidi fotografiju 30.) koja se analizira u ovome završnom radu upravo pojavljuju takvi. Na spomeniku su iscrtani isti te je spomenik od velike važnosti postao spomenik na kojemu su znakovi govora mržnje. Autorima grafita teško je ući u trag jer većinom rade po noći, osim ako na javnim mjestima ne budu ili viđeni ili ih snime nadzorne kamere.

9.6. TPORTAL

9.6.1. TEKSTUALNA ANALIZA

OPĆI PROBLEM U EUROPI

Ksenofobija i govor mržnje obilježili prošlu godinu

Govor mržnje i ksenofobija postali su opći problem u Europi, nevezan samo za radikalne politike, objavila je u utorak stručna skupina Vijeća Europe

Godišnje izvješće Europskog povjerenstva protiv rasizma i netolerancije (ECRI) upozorava da tjeskobu građana zbog globalnih političkih i gospodarskih promjena sve više "iskorištavaju oni koji za sve krive migrante i manjine".

Povjerenstvo upozorava na građanske inicijative koje "unose podjele u društva" i na ideologije koje govore o "nepodudarnosti" različitih etničkih, nacionalnih i vjerskih skupina.

"To nisu stajališta samo marginalnih političara, nego sve više uzimaju maha u mainstream političkim strankama i nacionalnim vladama", ističe ECRI-a.

Europom su se u 2018. proširili islamofobija i mržnja prema strancima, dok je antisemitizam trajan problem, dodaje se u izvješću.

Skupina poziva političare da se aktivno suprotstave govoru mržnje i učine više na suzbijanju lažnih vijesti.

Vijeće Europe sa sjedištem u Strasbourgu nadzire stanje ljudskih prava u 47 država članica.

ECRI je jedno od brojnih povjerenstava koja se bavi različitim aspektima ljudskih prava u sklopu mandata VE-a.

31. Govor mržnje obilježio 2018. godinu

Izvor: preuzeto u potpunosti (I.Ba./HINA za Tportal, 2019)

Prvi članak s Tportala (vidi fotografiju 31.) upravo je članak koji govori kako je 2018. godinu obilježio govor mržnje i ksenofobije te da su to opći problemi koji se odnose na cijelu Europu pa i Republiku Hrvatsku. Opće poznata činjenica je da se prošle godine dogodio val migranta u europske zemlje čime su sudionici tog vala postali glavna meta diskriminacije i govora mržnje. Po jednoj negativnoj osobi ili djelu počela se karakterizira cijela skupina te je stanovništvo konstantno bilo u strahu. Takav strah nije temeljen na realnim činjenicama već su to čisti stereotipi ili predrasude koji često prerastaju u diskriminaciju ili govor mržnje čime se krše osnovna ljudska prava. Članak uzet za portala pisan je objektivno i sa svim

informacijama koje su novinaru bile dostupne u tom trenutku te navedenim člankom ne krši Kodeks časti hrvatskih novinara.

CILJAO SIRIJCE

Ksenofobni vozač automobilom nasrnuo na pješake u Njemačkoj

**Muškarac je u novogodišnjoj noći
automobilom nasrnuo na skupinu pješaka
u zapadnoj Njemačkoj, ozlijedivši najmanje
četiri osobe.**

"Istražitelji trenutno smatraju da se radi o ciljanom napadu povezanom s ksenofobnim stavovima vozača", stoji u zajedničkoj izjavi policije i tužiteljstva objavljenoj u utorak.

Vozač je uhićen nedugo nakon napada u gradu Bottropu u Sjevernoj Rajni-Vestfaliji.

Prema navodima istražitelja, postoje informacije o tome da je riječ o psihičkom bolesniku.

50-godišnji napadač prvotno je ciljao jednog prolaznika u Bottropu na kojeg je nasrnuo automobilom samo nekoliko minuta nakon ponoći, kazale su lokalne vlasti.

Pješak koji je bio meta prvog napada uspio se spasiti.

Vozač je potom automobilom nasrnuo na skupinu prolaznika u centru grada, uključujući Sirijce i Afganistance. Najmanje četiri osobe su ozlijeđene tijekom tog napada.

Napadač se zatim odvezao u grad Essen, gdje je također pokušao nasrnuti automobilom na skupinu ljudi koja je čekala na autobusnoj stanici.

Policija je vozača uhitila ubrzo nakon napada. Priznao je da je ksenofob, dodale su vlasti.

32. Primjer ksenofobija u svijetu

Izvor: preuzeto u cijelosti (M.Šu./HINA za Tportal, 2019)

Protiv dijela iz drugog članka s Tportala (vidi fotografiju 32.) se treba konstantno boriti i poučavati još više kako je ovakvo ponašanje nedopustivo jer se teži ravnopravnosti i toleranciji. Bitno je naglasiti kako ksenofobija kao i svaka druga ne tolerancija ne vode nikamo te bi se u školama, koje imaju veliku odgojnu ulogu u životu djece, trebala

naglašavati poštovanje druge osobe bez obzira na različitosti. Također, treba se isticati da svako učinjeno djelo ili izgovorena riječ ima svoje posljedice te da će svatko odgovarati za ono što napravi ili kaže, bilo to u pozitivnom ili negativnom smislu. Novinar je u ovoj situaciji ostao objektivan te se člankom ne krše osnovna ljudska prava kao ni Kodeks časti hrvatskih novinara.

'NEĆEMO ***** U SPLITU'

Preko Facebooka pozivaju na linč homoseksualaca

Bilo je potrebno samo osam dana da grupa na Facebooku kojom se otvoreno poziva na progon homoseksualaca prikupi nekoliko tisuća sljedbenika. Otvorene prijetnje batinama, bacanjem u more, kastracijom i sličnim radnjama osnovna su retorika članova ove homofobne družine

Sretnim svibnje Slobodna Dalmacija izvjestila je o najavi gay aktivista da tijekom srpnja u Splitu organiziraju veliki queer party za sve homoseksualce s prostora bivše Jugoslavije. Organizatori ovog događanja sada traže prostor gdje bi se mogli okupiti homoseksualci, no sve detaljne informacije drže u najstrožoj tajnosti zbog straha od ekscesa.

Ipak, ekscesi su već krenuli i to unutar grupe nazvane 'Nećemo pedere u Splitu'. Sporna grupa od svog nastanka 15. svibnja okupila je već nešto više od 7.500 članova, a svakog sata sve ih je više.

Nek se u ovoj grupi skupe svi miadi koji će u srpnju doć na rihu razbit ovin psihopatima glavu!, opis je sporne grupe čiji su vlasnici, točnije, osnivači, gimnazijalci iz Splita.

Sasvim očekivano, grupa je pridobila velik broj pristaša, od kojih je većina svoj stav iznijela na 'oglasnoj ploči grupe' (upozoravamo, neke od priloženih izjava prilično su uznemirujuće):

'Triba bacit monotonijeve koktele na njih pa češ onda vidit kako gore topla braća';

'Ala jedva ih čekam bit će mrtvih';

'Na novoj rivi ima dovoljno stupova za visanje za sve pedere!';

'Ovoj gamadi triba zabranit paradiiranje po svin gradovima a kamoli u Splitu, a ako se usude onda ih tribo razbit! prvo šta je to kontra boga i čovika i prirode, oni su najveća pošast danas a još bi se pederisali po gradu, ma mrš stoko pederiska!! ako su već tako bolesni neka se oni guze međusobno šta se imaju paradirat po gradu, onda će dobit batina pa će ispast jadni, triba ih slomit sve do jednogal';

'Triba ih sve pobit ma koje su im to glupe sheme da je to njihov identitet?? to je bolest jebena koju triba sasit u korjenu, sbe pedere triba nabit na kolac pa nek gustaju do smrti'

I tako unedogled. Većina autora priloženih izjava potpisala su punim imenom i prezimenom, ne razmišljajući o posljedicama. Vjerojatno im nije jasno da se ovakav govor mržnje kazneno progani.

Iskreno se nadamo da će nadležne institucije u najkraćem roku provjeriti ozbiljnost priloženih izjava i prijetnji, od kojih smo naveli samo maleni dio, te da će poduzeti odgovarajuće korake.

33. Treći primjer sa portala Tportal-diskriminacija i govor mržnje Izvor: preuzeto u cijelosti (Tportal, 2009)

Već rečeno u ovom završnom radu je koliko su LGBT zajednice u današnje vrijeme meta diskriminativnog ponašanja ili govora mržnje. Članak broj tri (vidi fotografiju 33.) kojega se analizira upravo je primjer navedenoga. Ovaj primjer zapravo je otišao korak dalje zbog upotrebe društvenih mreža te okupljanja istomišljenika u vezi, u ovome slučaju, homoseksualnih osoba. Facebook grupa napravljena je u svrhu omalovažavanja homoseksualnih osoba te je svakim svojim dijelom širila diskriminaciju i govor mržnje.

Opasna mržnja na splitskim zidovima

Posljednjih desetak dana, splitski zidovi su osvanuli sa serijom, uglavnom netolerantnih grafita. To je jedna od reakcija na nedavnu najavu Gay pride parade ovog lipnja u Splitu, ali i dio uobičajenog komuniciranja u gradu pod Marjanom

Nekoliko dana prije najave parade, na tportal su objavili informaciju o seriji homofobnih grafita. No nakon toga Gay pride postao je uvjerljivo najčešća tema svih splitskih čakula i kao takva zasjenila je čak i slučaj Marjan.

Kratak pogled na nekolicinu splitskih grafita jasno govori da je riječ o manifestaciji radikalne netolerancije i govora mržnje. Stoga bi gradske vlasti trebale promptno reagirati i naložiti komunalnim službama da se takve poruke po hitnom postupku uklone sa splitskih fasada.

34. Gay pride na meti diskriminacije i govora mržnje Izvor: preuzeto u cijelosti (Nikolić, L./Tportal, 2011)

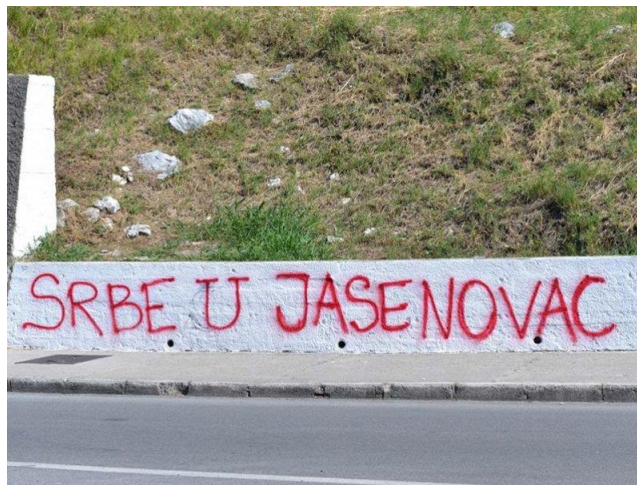
Koliko se često u Splitu događaju situacije vezane uz diskriminaciju i govor mržnje svjedoči i priloženi članak za analizu (vidi fotografiju 34.). Članak govori kako su se u Splitu ponovno pojavile opasne prijetnje upućene homoseksualnim osobama uoči Gay pride-a. Konstantno se treba stavljati naglasak na to kako homofobija ili bilo koja diskriminacija na osnovi rase, spola, vjere i slično nije dopuštena te da se nikome i nikada neće tolerirati te da će osobe koje promiču navedeno morati odgovarati za svoje postupke.

9.6.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA

35. Grafit „Smrt novinarima“
Izvor: preuzeto u cijelosti (Matanić, D./Facebook za Tportal, 2019)

Prikazani grafit (vidi fotografiju 35.) nije jedini koji se pojavio s istim sadržajem u gradu Zagrebu. Na više lokacija pronađen je ispisan istim načinom prikazani sadržaj. „Smrt novinara“ grafit je kojemu su uslijedili prosvjedi, upravo novinara, zbog isticanja njihovih prava i onoga što se njima radi. Novinarska profesija nije laka te ako se uistinu želi biti novinar koji teži očuvanju kredibiliteta svoje profesija u Republici Hrvatskoj je to jako teško. Prvenstveno, naglasak treba staviti kako država u pojedinim situacijama ima monopol nad određenim medijskim kućama te da im ona dirigira ono što će biti izneseno javnosti kao i na koji način će nešto biti prezentirano. Nadalje, druga situacija s kojim se novinari često susreću je situacija pod nazivom „Urednikove misli“ te ju se objašnjava kao situaciju u kojoj se svaki novinar pronađe barem jedanput. Novinar bi trebao djelovati i razmišljati kako urednik misli te teren obavljati onako kako je to urednik zamislio, iako urednici nisu često upoznati s radom na terenu i u njihovom vokabularu često ne postoji riječ „nemoguće.“ Također, mnogi nisu upoznati s opasnostima u novinarskom poslu te ovakav grafit koji izravno prijeti određenoj skupini je nedopustiv upravo zato što su se takve situacije događale te su to situacije koje se pokušavaju zaboraviti. Prikazanom fotografijom se krše osnovna ljudska prava.

36.Grafit „Srbe u Jasenovac“

Izvor: preuzeto u cijelosti (Plazibat T./Cropix za Tportal,2013)

Ovakva jedna fotografija (vidi fotografiju 36.) u hrvatskim medijima, to jest, portalima jako je čest slučaj. Fotografije su to koje svojim sadržajem aludiraju na govor mržnje prema nacionalnim manjinama. Fotografije su često sadržaja koji potiče na nasilje pa tako i sadržaj na ovoj fotografiji nije iznimka. Sadržaj grafita govori kako se sve srpske pripadnike treba smjestiti u Jasenovac, a jako se dobro zna da je tamo prije postojao logor u kojemu su mnogi izgubili život. Grafiti poput ovog nedopustivi su te se treba suočavati s problematikom koju on sam promiče i potiče.

9.7. INDEX

9.7.1. TEKSTUALNA ANALIZA

Smeće koje je prebilo djevojku u Zadru tvrdi da mu je sudac prijetio u zatvoru

NA OPĆINSKOM sudu u Zadru započelo je suđenje Darku Kovačeviću zvanom Daruvarac, optuženom za premlaćivanje djevojke u lipnju ove godine.

Odmah nakon što je Daruvarac u liscama doveden iz zadarskog pritvora, u sudnici se u pratnji Dragane Marine iz Odjela za podršku žrtvama pojavila i 18-godišnja Zadranka, koju u ovom postupku zastupa zadarski odvjetnik Milan Petričić.

Daruvarčev odvjetnik Andrej Korljan zatražio je od Vrhovnog suda izuzeće zadarskog suda zbog atmosfere linča koju su stvorili novinari, a nakon toga zatražio je i izuzeće suca Šimića, predsjednice suda Ane Mišiov i predsjednika Županijskog suda Borisa Babića, piše Zadarski.hr.

“Ovaj postupak je od početka opterećen velikim interesom medija. Nasilje se ne smije tolerirati, no u javnosti je optuženik prikazan kao najveći zločinac i stvorena je atmosfera linča. Očekuje se njegova drakonska kazna. U takvoj atmosferi se teško može biti nepristran”, rekao je Korljan trežći da se postupak prebaci na Općinski sud u Šibeniku.

Tvrdi da mu je sudac prijetio

Odvjetnik, naime, tvrdi da je 11. rujna oko 11 sati ujutro raspravni sudac Tomislav Šimić posjetio Daruvarca u zatvorskoj ćeliji broj 4 zatvora u Zadru direktno mu se obrativši riječima kako će mu on suditi te da on i njegov branitelj slučajno ne traže odgode ili izlike za suđenje.

“Tom prigodom sudac Šimić direktno se obratio okrivljeniku ispred njegovih zatvorskih cimera te u nazočnosti pravosuđnog policajca. Okrivljenik je ostao zatečen ovakvim postupanjem raspravnog suca, shvatio ga na neki način kao prijetnju koja je kod njega apsolutno stvorila dojam pristranosti suca i izazvala sumnju da pred tim sucem može imati pravično suđenje”, rekao je odvjetnik.

Sudac Šimić je kazao da mediji ne utječu na njegovu pristranost.

“Razlog zbog čega ovo obrana radi jest u činjenici što maksimalno trajanje pritvora istječe 14. prosinca i ako do tada ne bude donesena prvostupanijska presuda. U slučaju da bi presuda bila osuđujuća i pravomoćna, ne bi izašao iz zatvora, nego bi odmah nastavio s odsluživanjem kazne. Da je išlo na Vrhovni sud, predmet bi tamo bio nekoliko mjeseci i kazneni postupak ne bi završio do izlaska iz zatvora. Jedini im je cilj da zatvorenik što prije izađe iz zatvora”, kazao je sudac.

Slomio joj kosti lica i nos te izbio zube, dobila je 20 šavova na licu...

Kako smo pisali, 31-godišnji Kovačević 18-godišnjakinju je tukao šekama i nogama, a kako pokazuje snimka nadzornih kamera, nesretnu je djevojku udario nogom u glavu dok je bespomoćno ležala na podu kafića na zadarskoj Meladi. Slomio joj je kosti lica i nos te izbio zube, a djevojka je dobila 20 šavova na licu.

Neposredno nakon izvijavanja ned tinedžericom koja se nije ni pokušavala braniti, a prije dolaska policije, Kovačević je iza 22 sata pobjegao iz Zadra. Od plana da pobjegne u Bosnu i Hercegovinu oćio je ipak odustao jer se sljedeće jutro vratio u Zadar, gdje ga je policija uhitila oko 10 sati.

Nakon što je uhićen branio se tako što je rekao da je 18-godišnjakinja koju je premlatio njegova bivša djevojka s kojom je prebino, ali se ona nije mogla pomiriti s prakšidom te ga je proganjala. Tvrdio je da je njega kao muškarčimu bilo strah prijaviti da ga cura proganja.

Policija je nakon što je provela svoju istragu Kovačevića kazneno prijavila za nanošenje teških tjelesnih ozljeda i prijetnje djevojci koju je mlatio.

Za nanošenje teških tjelesnih ozljeda kaznja je od šest mjeseci do pet godina zatvora, a za prijetnju do jedne godine, no ako je nesrotnoj djevojci prijetio prije premlaćivanja upravo teškim tjelesnim ozljedama ili ubopstvom, sud mu može izručiti kaznu do tri godine zatvora.

37. Promicanje diskriminacije i govora mržnje na portalu Index.hr Izvor: preuzeto u cijelosti (R.I./Index.hr,2018)

U prvom članku s portala Index.hr (vidi fotografiju 37.) prvenstveno izbor riječi nije objektivna već je novinara ponijela emocija što je nedopustivo u novinarskom poslu. Dakako čin koji je napravljen je za svaku osudu, ali igra riječima može biti opasna pogotovo kada se

izvještava situaciji koja već je loša. Riječ „smeće“ je nedopustivo jer počinitelj je napravio kazneno djelo, ali govor mržnje protiv pojedinca također nije dopustiv. Kao i kod 24 sata vjerojatno urednici igraju na šokantnost kod čitatelja, ali već rečeno, takvi šokantni naslovi u čitateljima ne bude ništa pozitivno već često ostaju s povećom količinom upitnika nad glavom. Također takav naslov vjerojatno je prethodio još negativnijim komentarima koji su se nizali jedan na drugoga te je navedeno definitivno veliki propust u svijetu novinarstva.

Gnjusan grafit koji veliča ubojstva Srba osvanuo u selu kod Knina

PORTAL [Novosti](#) danas je objavio fotografiju grafita koji je osvanuo na autobusnoj stanici u Polači kod Knina, u noći sa subote na nedjelju.

Kako pišu Novosti, radi se o gnjusnom grafitu kojim se veliča ubojstvo Srba.

Nepoznati počinitelj crvenom bojom napisao je "Mi Hrvati ne pijemo vina nego krvi četnika iz Knina", a uz poruku je dodao natpis "Oluja 1995".

Polača je selo s većinski srpskim stanovništvom, nalazi se 15 kilometara od Knina.

Početkom godine uoči pravoslavnog Božića, u Polači je oštećen spomenik pripadnicima Narodnooslobodilačke borbe, išaran je bio ustaškim znakom "U".

38. Grafit kod Knina

Izvor: preuzeto u cijelosti (S.A/Index.hr,2019)

U drugome članku s portala Index.hr (vidi fotografiju 38.) koji se analizira u ovome završnom radu se definitivno koristio krivi izbor riječi, iako se prenosi s drugog portala, objektivnost je ono čemu teži svaki novinar kojemu je u cilju očuvanju kredibiliteta svoje profesije. U svakom novinarskom članku trebaju se koristiti što neutralnije riječi i ne dopuštati da emocije pišu članak već ga treba pisati savjest i razum.

Uhićen taksist iz Zagreba, novinarima je prijetio metkom u čelo

ZAGREBAČKA policija uhitila je taksista kojeg tereti da je u ponedjeljak, dok je vozio novinarku Jutarnjeg lista Gordanu Grgas, zaprijetio da svi svim novinarima koji pišu protiv Hrvatske treba dati metak u čelo.

Policija je izvijestila da je 38-godišnjaka uhitila i pokrenula kriminalističko istraživanje nakon što je novinarka prijetnje u ponedjeljak navečer prijavila u policijskoj postaji Trnje.

Taksistu putnica rekla da je novinarka, a on joj rekao da svim novinarima koji pišu protiv Hrvatske treba dati metak u čelo

Grgas je za Jutarnji ispričala da se incident s taksistom dogodio nakon što mu je rekla da je novinarka, a on je odgovorio da nije nimalo zadovoljan hrvatskim medijima i načinom na koji pišu protiv Hrvatske te da bi onima koji tako pišu trebalo dati metak u čelo. "Upozorila sam ga da pazi što govori, no on je odgovorio da stvarno tako misli. Kada smo stali u koloni, izašla sam iz automobila i potom ga prijavila Boltu", kazala je Grgas.

Policija je u priopćenju navela da je vozač, nakon što je novinarka putem aplikacije naručila vožnju, na dogovorenu adresu došao automobilom čakovečkih registracijskih te da su kritike počele kada je kroz razgovor došao do informacije o njezinom zanimanju.

"Kritike su u jednom trenutku prerasle u njegovo, ne samo nezadovoljstvo prema struci kojoj i ona pripada, već u ozbiljne prijetnje. Zbog načina na koji joj je te prijetnje uputio, 52-godišnjakinja ga je i upozorila na njegovo ponašanje, a što ga nije zaustavilo pri daljnjem upućivanju prijetnji. Iskoristivši gužvu u prometu, u trenutku kada je vozač taksija bio prisiljen stati, ona je uspjela izaći iz vozila.

Vozač je isključen s platforme

Kada je od taksi pružatelja usluga dobila informaciju da su tog vozača isključili iz platforme, odnosno da više za njih neće pružati usluge vožnje, te se ujedno ispričali za pričinjenu neugodnost, uslijedio je veći broj poziva na njezin broj mobitela upućenih s broja koji koristi vozač taksija, a na koje se nije javljala iz straha za svoj život", izvijestila je policija.

Dan prije prijetnji novinarki Jutarnjeg lista u blizini zgrade u kojoj su smještene redakcije N1 Televizije, Net.hr-a i Telegrama ispisan je grafit "Smrt novinarima", a u javnosti se raspravljalo o opravdanosti ulaska policije u redakciju portala Net.hr, gdje su dvojica policajaca legitimirali novinarku Đurđicu Klancir koju je tužio sisačko-moslavački župan Ivo Žinić. U subotu, 2. ožujka, u Zagrebu je održan i novinarski prosvjed "Oтели ste medije, novinarstvo ne damo!".

39. Prijetnje novinarima u Index.hr
Izvor: preuzeto u cijelosti (HINA/Index.hr,2019)

Trećim člankom sa Index.hr (vidi fotografiju 39.) pokazuje se još jedan primjer u kojemu pojedinac potiče diskriminaciju i govor mržnje zbog osobnog stajališta koji iz slobode mišljenja i govora često prerasta u govor mržnje. Borba protiv navedenih segmenata je opravdana i velika te se sve više osuđuju prijetnje bile one upućene skupinama ili pojedincu. Člankom se može zaključiti kako osoba prijavljena policiji nije ni svjesna što sve zahtjeva novinarski posao. Često se misli kako je novinarska profesija najlakša jer novinari jedino što rade je pričaju sa sugovornicima, a često se situaciji i okolnosti u kojima se novinari nalaze ne daje značaj. Člankom se krše osnovna ljudska prava jer novinari samo rade svoj posao te u

pravilu ne drže ničiju stranu, ali ako se gleda realno, bez emocija, situacija u Republici Hrvatskoj je loša te je ponekad to jedina situacija o kojoj novinari mogu izvještavati.

FIFA

FIFA najavila strože kazne za rasizam

MEĐUNARODNA nogometna federacija (FIFA) najavila je strože kazne u borbi protiv rasizma, a ažurirani Disciplinski pravilnik počeo će se primjenjivati od ponedjeljka, 15. srpnja.

Nakon gotovo 15 godina bez velikih promjena u Disciplinskom kodeksu, nova verzija je razvijena u dogovoru sa šest konfederacija i drugim ključnim dionicima nogometa. On je bolje strukturiran, jasniji, sažetiji, sa 147 na 72 članka...

Promjene su uslijedile nakon niza incidenata na utakmicama prošle sezone u nacionalnim prvenstvima, ali i međunarodnim natjecanjima.

U dogovoru s mrežom Fare, načelo nulte tolerancije na rasizam i bilo koji oblik diskriminacije ažurirano je u skladu s nedavnom izjavom predsjednika FIFA-e da diskriminacija nema mjesta u nogometu.

Na popisu kazni su igranje bez gledatelja, igranje na neutralnom terenu, oduzimanje bodova, izbacivanje u niži rang natjecanja, izbacivanje s turnira ili budućih natjecanja, ponavljanje utakmica...

Minimalna zabrana za igrače ili dužnosnike povećava se s pet na 10 utakmica, a omogućit će igračima žrtvama rasističkog ponašanja da daju izjave i sudjeluju u postupku.

Ažurirani disciplinski pravilnik proširuje opseg onoga što se smatra diskriminacijskim ponašanjem na sve što se odnosi na rasu, boju kože, etničku, nacionalnu ili društvenu pripadnost, spol, invaliditet, seksualnu orijentaciju, jezik, vjeru, političko mišljenje, bogatstvo...

Novi pravilnik uključuje i mogućnost izricanja zabrane transfera klubovima koji ne ispunjavaju obveze u slučajevima koji se obrađuju od strane FIFA-e i Arbitražnog suda za sport.

"Kao opće pravilo, utakmica se automatski gubi ako je sudac prekinuo susret nakon što je primijenio postupak u tri koraka za diskriminacijske incidente.

"Disciplinsko povjerenstvo FIFA-e može dopustiti žrtvi da da izjavu i tako sudjeluje u postupku. FIFA neće iznevjeriti žrtve rasističkih zlostavljanja", navodi se u priopćenju.

"Za prvi prekršaj ograničit će se broj gledatelja i donijeti novčana kazna od najmanje 20.000 švicarskih franaka," dodali su iz FIFA-e.

40. Stroge kazne od strane Fife za rasizam

Izvor: preuzeto u cijelosti (HINA/Index.hr, 2019)

Ništa što ne biramo sami i ono što nam je rođenjem određeno ne treba biti na meti diskriminacije i govora mržnje pa tako ni rasa. Na osnovu boje kože o određenoj osobi ili pojedincu ne može se znati ni jedna njihova karakteristika te se također osobe druge rase ne treba svrstavati sve kao jednake. Koliko je diskriminacija omražena u današnjem društvu sve više izlazi na vidjelo ovakvim primjerima kada i velika organizacija FIFA želi stati na kraj rasizmu. Četvrti članak sa Index.hr (vidi fotografiju 40.), također je primjer u medijskom svijetu onoga što se ne treba njegovati i promicati jer se promicanjem istoga krše temeljna ljudska prava. Za kršenje istih Uvode se sve strože kazne jer treba reći znati da je dosta i da se takva ponašanja više ne mogu i neće tolerirati.

9.7.2. ANALIZA FOTOGRAFIJA

41. Grafit u Rijeci „Ubojice za pisaćim strojem“
Izvor: preuzet u cijelosti (Novi list preuzeo Index.hr,2019)

42. Grafit „Trovači hrvatskoga društva“
Izvor: preuzeto u cijelosti (Novi list preuzeo Index.hr,2019)

Prikazani grafiti (vidi fotografije 41. i 42) pojavili su se u Rijeci (R.A/Index.hr, 2019) i odnose se na novinare i novinarsku profesiju. Ovakvi grafiti promiču segmente govora mržnje jer svojim sadržajem ne aludiraju na ništa dobro. Pomalo je žalosno koliko se često u današnjem društvu osuđuju novinari, a ne razmišlja se o tome s čime su novinari uistinu

izloženi, koliko im se nameću urednikove misli, koliko im se daju krive informacije od strane nadležnih, koliko se ne objašnjava ono što se želi od njih i neizostavno opasnost od cenzure. Zaključno, analizom ovih grafita može se utvrditi koliko se novinari nalaze na meti osuda bez da se dubinski promisli tko zapravo stoji iza članaka u novinama i portalima s kojima se svakodnevno susrećemo.

10. ZAKLJUČAK

Mediji danas imaju veliki učinak na ljude i na razini hrvatske i na razini svijeta te bi trebali što više primjerima pokazivati što se ne radi, što nije dobro i svega onoga što se tiče izraženog govora mržnje i stereotipa, predrasuda i diskriminacije. Situacija u kojoj su određeni ljudi zbog toga je jako loša te bi mediji također trebali što više promicati ljudska prava, ali se držati i kodeksa časti hrvatskih novinara jer riječi mogu imati velike posljedice. Svaku napisanu riječ novinar bi trebao svjesno napisati, iako često nije novinar onaj koji određuje kakav će tekst izaći u novinama ili portalima već urednici koji često idu na ono „samo da bude čitano, ostalo nije bitno“ i „bitno da se proda“. Treba nadodati kako se analiziranim primjerima uviđa koliko često hrvatske novine, to jest, portali prenose primjere sankcioniranog diskriminativnog ponašanja ili govora mržnje, ali također se može uvidjeti koliko često mediji pojedinim člancima krše kako osnovna ljudska prava pa tako i Kodeks časti hrvatskih novinara. Velik je put do svijeta bez diskriminacije ili govora mržnje, ali promicanjem primjera i ukazivanje na ravnopravnost svaki smo dan bliže svijetu u kojemu svi toleriraju i ravnopravni su. Mediji su trenutačno na dobrome putu, ali ne smiju pokleknuti te trebaju nastaviti novinare koji krše ili promiču segmente diskriminacije i govora mržnje sankcionirati kako bi se navedeni segmenti sveli na minimum.

11. LITERATURA

- Bundanovac N. (2013) Što su stereotipi i predrasude? URL: <https://novinarije.wordpress.com/2013/12/14/sto-su-stereotipi-i-predrasude/> [pristup: 28.07.2019.]
- Car V., Matović M. (2017) Mediji, novinarstvo i ljudska prava: Zbornik radova 7. regionalne znanstvene konferencije Vjerodostojnost medija „Novinarstvo i ljudska prava“. Zagreb: Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Hanns-Seidel-Stiftung.
- Hoffman D. (2018) Kako prepoznati govor mržnje i reagirati na njega?. URL: <https://www.gong.hr/hr/aktivni-gradani/kako-prepoznati-govor-mrznje-i-reagirati-na-njega/> [pristup: 23.07.2019.]
- Infografika: Što je govor mržnje i kako na njega reagirati (2018). URL: <https://www.medijskapismenost.hr/infografika-sto-je-govor-mrznje-i-kako-na-njega-reagirati/> [pristup: 23.07.2019.]
- Kodeks časti hrvatskih novinara (2015). Hrvatsko novinarsko društvo. URL: <http://www.hnd.hr/dokumenti> [pristup: 30.07.2019]
- Malović, S. (2007) Mediji i društvo. Zagreb. ICEJ i Sveučilišna knjižara d.o.o.
- Munivrana Vajda, V. i Šurina Marton, A. (2016) Gdje prestaju granice slobode izražavanja, a počinje govor mržnje? Analiza hrvatskog zakonodavstva i prakse u svjetlu europskih pravnih standarda. Đurđević Z., ur. *Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu*. Zagreb: Hrvatsko udruženje za kaznene znanosti i praksu, str. 435-467.
- Narodne novine (2008) *Zakon o suzbijanju diskriminacije*. Zagreb: Narodne novine, 85/2008, n.p.
- Narodne novine (1950) *Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda: s izmjenama i dopunama iz protokola br.14 iz Konvenciju*. Rim: Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 18/97., br. 1/06., str. 1-15.
- Recommendations and declarations of the Committee of Ministers of the Council of Europe in the field of media and information society (2016) *Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to member states on "hate speech"*: Adopted by the Committee of Ministers on 30 October 1997 at the 607th meeting of the Ministers' Deputies. Strasbourg: Media and Internet Division Directorate General of Human Rights and Rule of Law, str. 76-78

- R.A. (2019) Na zgradi riječkih novina osvanula poruka „Ubojice za pisaćim strojem“. URL: <https://www.index.hr/vijesti/clanak/na-zgradi-rijeckih-novina-osvanula-poruka-ubojice-za-pisacim-strojem/2086246.aspx> [pristup: 04.08.2019.]
- Središnji državni portal (2013). Smjernice za prepoznavanje slučajeva diskriminacije. Ludwig Boltzmann Institut za ljudska prava, Pučka pravobraniteljica i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske. URL: https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/smjernice_za_prepoznavanje%20slu%C4%8Dajeva%20diskriminacije.pdf pristup:29.07.2019.]
- Veljanovski R., (2017) Ljudska prava i odgovornost novinara. Car V., Matović M.,ur, Mediji, novinarstvo i ljudska prava: Zbornik radova 7. regionalne znanstvene konferencije Vjerodostojnost medija „Novinarstvo i ljudska prava“. Zagreb: Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Hanns-Seidel-Stiftung., str. 7.-15.
- Vilović, G. (2011) Politološki pojmovnik: Govor mržnje. *Političke analize*. Vol. 2 No. 6., str. 68-70.

12. PRILOZI-POPIS SLIKA

1. Večernji.hr (2019) Srbin u BMW-u izazvao strašnu nesreću kod Hamburga. URL: <https://www.vecernji.hr/vijesti/srbin-u-bmw-u-izazvao-strasnu-nesrecu-kod-hamburga-1316899> [pristup: 03.08.2019.]
2. Jurasić, M/ Večernji list (2019) „Ubij Srbina, Purgera ili Tovara“ tiče se svih nas.URL: <https://www.vecernji.hr/vijesti/ubij-srbina-purgera-ili-tovara-tice-se-svih-nas-1325421> [pristup: 03.08.2019.]
3. Jurasić, M/Večernji list (2019) Navijač morao platiti 30.000 kn jer je nokautirao djevojku i vikao: „Pederi, lezbe, ovo nije Srbija!“. URL: <https://www.vecernji.hr/vijesti/navijac-mora-platiti-30-000-kn-je-je-nokautirao-djevojku-i-vikao-pederi-lezbe-ovo-nije-srbija-1326289> [pristup: 03.08.2019.]
4. Kovačević Barišić R./Večernji list (2012) Seksualno uznemiravanje nije mobing, gore je od toga. URL: <https://www.vecernji.hr/lifestyle/seksualno-uznemiravanje-nije-mobing-gore-je-od-toga-384627> [pristup: 03.08.2019.]
5. Jaramaz, D./Pixsell za Večernji list (2019) URL: <https://www.vecernji.hr/vijesti/nacisticki-i-ustaski-grafiti-u-parku-antifasista-ovo-je-za-madrid-1305663> [pristup: 03.08.2019.]

6. Strukic, S./Pixsell za Večernji list (2018) URL <https://www.vecernji.hr/sport/zdravko-mamic-dinamo-grafit-1223736> [pristup: 03.08.2019.]
7. Hina/Jutarnji list (2016) „U hrvatskoj najveći problem socijalna diskriminacija i ugrožavanje socijalnih manjina“. URL: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/u-hrvatskoj-najveci-problem-socijalna-diskriminacija-i-ugrozavanje-prava-manjina/2884694/> [pristup: 03.08.2019.]
8. 8.Jutarnji list (2016) Šou u zadarskoj bolnici „Hoćeš li da te ubijem? Ne možete mi ništa, ja sam hrvatski branitelj!“. URL <https://www.jutarnji.hr/vijesti/crnakronika/sou-u-zadarskoj-bolnici-hoces-li-da-te-ubijem-ne-mozete-mi-nista-ja-sam-hrvatski-branitelj/4653536/> [pristup: 03.08.2019.]
9. Hina/Jutarnji list (2018) Video: Njemačka u šoku. Procurila snimka stravičnog napada usred Berlina, mladić remenom mlati žrtvu jer je mislio da je Židov. URL: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/video-njemacka-u-soku-procurila-snimka-stravicnog-napada-usred-berlina-mladic-remenom-mlatio-zrtvu-je-je-mislio-da-je-zidov/7258947/> [pristup: 03.08.2019.]
10. Jutarnji list (2017) Ksenofobija u turističkom središtu. Vlasnik ispraznio cijeli bazen nakon što se u njemu okupala žena u burkiniju:“Izvolite i račun za čišćenje“. URL: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/ksenofobija-u-turistickom-sredistu-vlasnik-ispraznio-cijeli-bazen-nakon-sto-se-u-njemu-okupala-zena-u-burkiniju-izvolite-i-racun-za-ciscenje/6441766/> [pristup: 03.08.2019.]
11. Fajt, R./Cropix za Jutarnji list (2019) URL: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/state-department-o-ljudskim-pravima-u-rh-najveci-problemi-nasilje-nad-migrantima-i-novinarima-prijetnje-manjinama-korupcija-neravnopravnost-zena/8778950/> [pristup: 03.08.2019.]
12. Penić, G./Jutarnji list (2018) URL: <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/govor-mrznje-mora-se-zaustaviti-ali-opasno-je-ako-to-prijede-u-cenzuru/6940893/> [pristup: 03.08.2019.]
13. HINA/24 sata (2018) Policija izrešetala crnca: “Imao je cijev, izgledala je kao pištolj“. URL: <https://www.24sata.hr/news/policija-izresetala-crnca-imao-je-cijev-izgledala-je-kao-pistolj-567660> [pristup: 03.08.2019.]
14. HINA/24 sata (2019) Čistka YouTubea: Miču govor mržnje i sve što veliča nacizam. URL: <https://www.24sata.hr/tech/cistka-youtubea-micu-govor-mrznje-i-sve-sto-velica-nacizam-633218> [pristup: 03.08.2019.]

15. 24 sata (2019) Svećenik je zlostavljao curice? „Ležao je kraj nas, dirao nas...“. URL: <https://www.24sata.hr/news/svecenik-je-zlostavljao-curice-lezao-je-kraj-nas-dirao-nas-624259> [pristup: 03.08.2019.]
16. 24 sata (2019) „Gay ljude treba kastrirati“: Tomislava izbacili ih HDSSB-a. URL: <https://www.24sata.hr/news/gay-ljude-bi-trebalo-kastrirati-tomislava-izbacili-ih-hdssb-a-616213> [pristup: 03.08.2019.]
17. Regovic, J./Pixsell za 24 sata (2019) URL: <https://www.24sata.hr/news/spomenik-franji-opet-na-meti-napisali-bandic-lopov-i-mila-622280> [pristup: 03.08.2019.]
18. Barišić, Z./24 sata (2019) URL: <https://www.24sata.hr/sport/ivanisevic-se-slikao-u-trenirci-od-sibenika-ku-ac-si-od-ovce-621351> [pristup: 03.08.2019.]
19. HINA/Net.hr (2018) Nemojte se zavaravati, i EU ima problema s rasizmom i diskriminacijom: Pogledajte brojke, ne lažu. URL: https://net.hr/danas/svijet/nemojte-se-zavaravati-i-eu-ima-problema-s-rasizmom-i-diskriminacijom-pogledajte-brojke-ne-lazu/?fbclid=IwAR2U0KK7Be5Y2Vffn5nHq5bWCmlE8d7FRUMWld_hYMX9gKHWNJl5-D4DWOE [pristup: 03.08.2019.]
20. Danas.hr/Net.hr (2018) Djeca s posebnim potrebama u raljama sustava: Brojni izgovori prepreka za upis, među njima i onaj da se čeka dok godišnji ne završe i ne počne škola. URL: <https://net.hr/danas/hrvatska/djeca-s-posebnim-potrebama-u-raljama-sustava-brojni-izgovori-prepreka-za-upis-medu-njima-i-onaj-da-se-ceka-dok-godisnji-ne-zavrse-i-ne-pocne-skola/?fbclid=IwAR2meI1JRnnuh7Yn-tO4WivNXGZIScsjTsTppZHj8aqoYyUyYrxgsfsj1zA> [pristup: 03.08.2019.]
21. HINA/Net.hr (2019) „Uklonite hejterske komentare“: Etičko povjerenstvo upozorava Živi zid zbog govora mržnje o migrantima. URL: <https://net.hr/danas/hrvatska/uklonite-hejterske-komentare-eticko-povjerenstvo-upozorava-zivi-zid-zbog-govora-mrznje-o-migrantima/?fbclid=IwAR1f-dtUWRqBJVEkMqLk9cv0QzWm4fvTqcXII-jouoUJq6fXQsQwlaSozS0> [pristup: 03.08.2019.]
22. Danas.hr /Net.hr (2019) Zadrani koji je dodao „Lj“ na „Ubi Srbina“ odgovorio tabloidima: „Žao mi je države Srbije jer ima ovakve medije“ URL: <https://net.hr/danas/hrvatska/zadranin-koji-je-dodao-lj-na-ubi-srbina-odgovorio-tabloidima-zao-mi-je-drzave-srbije-ima-ovakve-medije/?fbclid=IwAR2U-TuQLb3bEIX86QphcIOF0vwAnZHWMRhAERXykwCiR0tgnwcIEtH3Vt8> [pristup: 03.08.2019.]

23. Twitter/Net.hr (2019) URL: <https://net.hr/danas/hrvatska/zadranin-koji-je-dodao-lj-nabi-srbina-odgovorio-tabloidima-zao-mi-je-drzave-srbije-jer-ima-ovakve-medije/?fbclid=IwAR2UTuQLb3bEIx86QphcIOF0vwAnZHWMRhAerXykwCiR0tgnwcIEtH3Vt8> [pristup: 04.08.2019.]
24. Facebook/Net.hr (2016) URL: <https://net.hr/danas/crna-kronika/sramotni-grafiti-na-tresnjevcu-kod-remize-u-proljece-kad-procvate-vrba-radit-cemo-paprikas-od-srba/> [pristup: 04.08.2019.]
25. Nacional (2019) Govor mržnje: Priveden sin Josipa Đakića. URL: <https://www.nacional.hr/govor-mrznje-priveden-sin-josipa-dakica/> [pristup: 04.08.2019.]
26. HINA/Nacional (2017) Pokrenut postupak: Izvanredni otkaz vjeroučitelju Bagariću. URL: <https://www.nacional.hr/pokrenut-postupak-izvanredni-otkaz-vjeroucitelju-bagaricu/> [pristup: 04.08.2019.]
27. Nacional (2018) Prijetnje smrću članovima Vijeća za elektroničke medije. URL: <https://www.nacional.hr/prijetnje-smrcu-clanovima-vijeca-za-elektronicke-medije/> [pristup: 04.08.2019.]
28. HINA/Nacional (2017) HRT bez komentara o otkazu novinara. URL: <https://www.nacional.hr/hrt-bez-komentara-o-otkazu-novinaru/> [pristup: 04.08.2019.]
29. Strmotić M./HINA za Nacional (2019) URL: <https://www.nacional.hr/hrt-bez-komentara-o-otkazu-novinaru/> [pristup: 04.08.2019.]
30. Facebook/Antifašistički vjesnik za Nacional, (2016). URL: <https://www.nacional.hr/foto-spomen-park-dotrscina-na-spomeniku-zrtvama-fasizma-osvanuli-ustaski-i-nacisticki-grafiti/> [pristup: 04.08.2019.]
31. I. Ba./HINA za Tportal (2019) Ksenofobija i govor mržnje obilježili prošlu godinu. URL: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/ksenofobija-i-govor-mrznje-obiljezili-proslu-godinu-20190611> [pristup: 04.08.2019.]
32. M.Šu./HINA za Tportal (2019) Ksenofobni vozač automobilom nasrnuo na pješake u Njemačkoj. URL: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/ksenofobni-vozac-automobilom-nasrnuo-na-pjesake-u-njemackoj-20190101> [pristup: 04.08.2019.]
33. Tportal (2009) Preko Facebooka pozivaju na linč homoseksualaca. URL: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/preko-facebook-a-pozivaju-na-linc-homoseksualaca-20090524> [pristup: 04.08.2019.]

34. Nikolić, L./Tportal (2011) Opasna mržnja na splitskim zidovima. URL: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/opasna-mrznja-na-splitskim-zidovima-20110119> [pristup: 04.08.2019.]
35. Matanić, D./Facebook za Tportal (2019) URL: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/grafit-smrt-novinarima-pokraj-nekoliko-redakcija-foto-20190310> [pristup:04.08.2019.]
36. Plazibat, T./Cropix za Tportal (2013) URL: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/u-dubrovniku-i-zadru-osvanuli-ustaski-simboli-i-sramotni-grafiti-20130903/slika-ca9e25c1236fbd04cfb83a7dc92c23ed> [pristup: 04.08.2019.]
37. R.I./Index.hr (2018) Smeće koje je prebilo djevojku u Zadru tvrdi da mu je sudac prijetio u zatvoru. URL: <https://www.index.hr/vijesti/clanak/smece-koje-je-prebilo-djevojku-u-zadru-tvr-di-da-mu-je-sudac-prijetio-u-zatvoru/2029656.aspx> [pristup: 04.08.2019.]
38. S.A./Index.hr (2019) Gjukan grafit koji veliča ubojstvo Srba osvanuo kod Knina. URL: <https://www.index.hr/vijesti/clanak/gnjusan-grafit-koji-velica-ubojstva-srba-osvanuo-u-selu-kod-knina/2097026.aspx> [pristup:04.08.2019.]
39. HINA/Index.hr (2019) Uhićen taksist iz Zagreba, novinarima je prijetio metkom u čelo. URL: <https://www.index.hr/vijesti/clanak/uhicen-taksist-iz-zagreba-novinarima-je-prijetio-metkom-u-celo/2070339.aspx> [pristup: 04.08.2019.]
40. HINA/Index.hr (2019) FIFA najavila strože kazne za rasizam. URL: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/preko-facebook-a-pozivaju-na-linc-homoseksualaca-20090524> [pristup: 04.08.2019.]
41. Novi list preuzeo Index.hr (2019) URL: <https://www.index.hr/vijesti/clanak/na-zgradi-rijeckih-novina-osvanula-poruka-ubojice-za-pisacim-strojem/2086246.aspx> [pristup: 04.08.2019.]
42. Novi list preuzeo Index.hr (2019) URL: <https://www.index.hr/vijesti/clanak/na-zgradi-rijeckih-novina-osvanula-poruka-ubojice-za-pisacim-strojem/2086246.aspx> [pristup: 04.08.2019.]